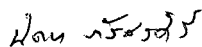

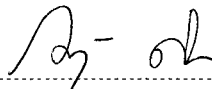
หัวข้อการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา ของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยปทุมธานี
ชื่อและนามสกุล นางสาวภารดี ศรีสังข์งาม
แขนงวิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา ภัตสรศิริ

คณะกรรมการสอบการศึกษาคั่นคว่ำอิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

ประธานกรรมการ

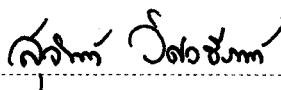
(รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา ภัตสรศิริ)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.วัลภา สบายยิ่ง)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ อนุมัติให้การศึกษาคั่นคว่ำอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

วันที่ 17 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2550

ชื่อการศึกษา คั่นคว่ำอิสระ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา ของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยปทุมธานี

ผู้ศึกษา นางสาวภาวดี ศรีสังข์งาม **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. นิตยา ภัตสรศิริ ปีการศึกษา 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาประเภทของกิจกรรมที่นักศึกษามีส่วนร่วม (2) เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาระหว่างเพศชายและหญิง (3) ศึกษาเรื่องที่มีส่วนร่วมและระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าว และ (4) เปรียบเทียบเรื่องและระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาระหว่างเพศชายและหญิง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2550 ของมหาวิทยาลัยปทุมธานี จำนวน 598 คน เป็นนักศึกษาชาย 381 คน และนักศึกษาหญิง 217 คน เครื่องมือการวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ สอบถามเกี่ยวกับเรื่องที่มีส่วนร่วมและระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มีค่าความเที่ยง .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที การทดสอบสมมุติฐานใช้ระดับความมีนัยสำคัญ .05

การวิจัยปรากฏผลว่า (1) จำนวนนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ กิจกรรมกีฬา กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนา กิจกรรมการสัมมนา กิจกรรมนักศึกษา กิจกรรมคุณธรรมจริยธรรม และกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย (2) นักศึกษาชาย-หญิงมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันในกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย กิจกรรมคุณธรรมและจริยธรรม และกิจกรรมกีฬา แต่แตกต่างกันในกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนา และกิจกรรมสัมมนา กิจกรรมนักศึกษา โดยนักศึกษาชายมีส่วนร่วมมากกว่า (3) เรื่องที่มีส่วนร่วม ซึ่งได้แก่ การริเริ่มงาน การวางแผน การจัดหาสมาชิก การกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก การดำเนินกิจกรรมตามแผน การประสานงานและการสรุปและประเมินผล พิจารณาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง (4) นักศึกษาชายมีส่วนร่วมมากกว่าในภาพรวม และในเรื่อง การริเริ่มงาน การวางแผน การกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก การดำเนินกิจกรรมตามแผน การประสานงาน และการสรุปและประเมินผล ส่วนด้านการจัดหาสมาชิกการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ การมีส่วนร่วม กิจกรรมนักศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างดี จากรองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา ภัสสรศิริ แขนงวิชาบริหารการศึกษา และอาจารย์ ดร.วัลภา สบายยิ่ง สำนักบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามอย่างใกล้ชิด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบคุณ อาจารย์บุญเพ็ง จันทร์งาม อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี และ คุณยุพา นิลลิต เจ้าหน้าที่สำนักวิชาการของมหาวิทยาลัยปทุมธานี ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือในการประสานงานการเก็บข้อมูลอย่างดียิ่ง และนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี ที่กรุณาสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม และขอขอบคุณ คุณสุรียา เสถียรกิจอำไพ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมประสบการณ์เรียนรู้กับชุมชน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ที่กรุณาตรวจแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย ครั้งนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ เพื่อนนักศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ทุกท่านที่ได้กรุณา ให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดมา

ภารดี ศรีสังข์งาม

พฤศจิกายน 2550

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ฌ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	10
แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา	17
แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร	30
การบริหารงานกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยปทุมธานี	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล	47
การวิเคราะห์ข้อมูล	47
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา ของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี	49
ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา	50

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
เรื่องที่มีส่วนร่วมและระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาโดยภาพรวม	51
เรื่องที่มีส่วนร่วมและระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละกิจกรรมนักศึกษา.....	53
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	58
สรุปการวิจัย	58
อภิปรายผล	61
ข้อเสนอแนะ	63
บรรณานุกรม	65
ภาคผนวก	70
ก ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ	71
ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	73
ค ค่าความเที่ยง	79
ประวัติผู้ศึกษา	82

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามเพศ..... 49
ตารางที่ 4.2	ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาระหว่างเพศชาย-หญิง..... 50
ตารางที่ 4.3	เรื่องที่มีส่วนร่วมและระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา ของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี..... 51
ตารางที่ 4.4	เรื่องและระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาระหว่างเพศชาย-หญิง..... 52
ตารางที่ 4.5	ระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละเรื่องที่มีส่วนร่วมระหว่างนักศึกษา เพศชาย-หญิงในกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนา..... 53
ตารางที่ 4.6	ระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละเรื่องที่มีส่วนร่วมระหว่างนักศึกษา เพศชาย-หญิงในกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย..... 54
ตารางที่ 4.7	ระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละเรื่องที่มีส่วนร่วมระหว่างนักศึกษา เพศชาย-หญิงในกิจกรรมคุณธรรมและจริยธรรม..... 55
ตารางที่ 4.8	ระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละเรื่องที่มีส่วนร่วมระหว่างนักศึกษา เพศชาย-หญิงในกิจกรรมกีฬา..... 56
ตารางที่ 4.9	ระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละเรื่องที่มีส่วนร่วมระหว่างนักศึกษา เพศชาย-หญิงในกิจกรรมกิจกรรมการสัมมนากิจกรรมนักศึกษา..... 57

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
ภาพที่ 2.1 ความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วม การมีส่วนเกี่ยวข้องและการมีความผูกพัน	10
ภาพที่ 2.2 โครงสร้างการบริหารงานของสำนักกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยปทุมธานี ...	36

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวดที่ 1 บททั่วไป ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาดังนี้

มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริม สิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มีความ ภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จัก พึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2545) ประจักษ์หรือจุดมุ่งหมายในเรื่องการจัดการ อุดมศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะสำคัญ 2 ประการคือ

1. เป็นกำลังคน (Manpower) คือการผลิตบัณฑิตเพื่อตอบสนองทางด้าน มาตรฐานวิชาการ วิชาชีพ และความต้องการของสังคม
 2. เป็นคนที่สมบูรณ์ (Manhood) คือการผลิตบัณฑิตให้เป็นบุคคลที่มีความ สมบูรณ์พร้อม มีสุขภาพและบุคลิกที่ดี มีสมรรถภาพสูงและเป็นบุคคลที่พึงประสงค์ของสังคม
- การจัดการอุดมศึกษาจึงต้องมุ่งเน้นทั้งในเรื่องการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความรู้ทั้งทางวิชาการ วิชาชีพ และเรื่องกิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือกิจกรรมนอก หลักสูตรจะเป็นส่วนสำคัญและจำเป็นในการพัฒนาคุณสมบัติเสริมสร้างบุคลิกภาพและสมรรถภาพ ในด้านต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นในตัวนิสิตนักศึกษา นอกเหนือไปจากกิจกรรมการศึกษาตามหลักสูตรใน ชั้นเรียน เพื่อที่จะให้ศึกษาเล่าเรียนสำเร็จ เป็นบัณฑิตที่พร้อมไปด้วยความรู้ ความสามารถ

มีวิจรรย์ญาณ เสียสละต่อส่วนรวม มีคุณธรรม และสุขภาพอนามัยแข็งแรง หรืออีกนัยหนึ่งคือเป็นบัณฑิตที่มีความสมบูรณ์ ทั้งทางด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ

การส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษาตามกรอบร่างแผนพัฒนาอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551 -2565) ขณะที่ผู้วิจัยทำการศึกษา ได้กำหนดแนวทางพัฒนา เยาวชน นักศึกษา และบัณฑิตในอนาคตด้านการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษาไว้ว่า อุดมศึกษาควรส่งเสริมกิจกรรมนอกหลักสูตร เพื่อเพิ่มพื้นที่การเรียนรู้ของเยาวชนและนักศึกษาในรูปแบบของทักษะชีวิต ทักษะสังคม (Socialization) สมรรถนะพื้นฐานที่ข้ามพินความรู้วิชาการ (Base line competencies) การสะสมความรู้และความสามารถเชิงบูรณาการที่ฝังตัว (Tacit knowledge and ability) ที่หาไม่ได้จากการเรียนการสอนในห้องที่ขาดปฏิสัมพันธ์โดยปรับรูปแบบและเนื้อหาให้เหมาะกับสภาพสังคม การบูรณาการกิจกรรมนอกหลักสูตรและชีวิตจริงเข้ากับหลักสูตรเป็นอีกแนวทางหนึ่ง เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกมีความทำห้ต่อนักศึกษาและต่ออาจารย์ มากกว่าการสอนจากตำราอย่างเดียว นอกจากนี้ยังกำหนดให้มีระบบการวัดผลงานของอาจารย์ด้านการดูแลนักศึกษา ทั้งทางวิชาการ กิจกรรมนอกหลักสูตรและจริยธรรม

สถาบันอุดมศึกษาเอกชน เป็นสถาบันการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญไม่น้อยไปกว่าของรัฐบาล ในด้านการผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพในด้านความรู้ ความสามารถ ตามสาขาวิชาต่าง ๆ ผลิตคนให้มีความสมบูรณ์ทั้งในด้านความรู้ สติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ เพื่อออกไปพัฒนาประเทศ ซึ่งการพัฒนานักศึกษาให้มีความสมบูรณ์ดังกล่าว จึงต้องมีองค์ประกอบหลายประการด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นงานด้านวิชาการ การบริหารงานทั่วไป การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน และงานกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งล้วนเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะช่วยพัฒนานักศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ของประเทศชาติต่อไป

มหาวิทยาลัยปทุมธานี เป็นมหาวิทยาลัยที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้ให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมให้นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาในด้านต่าง ๆ โดยมีความมุ่งมั่นที่จะปลูกฝังคุณธรรม ส่งเสริมความสามัคคีในหมู่นักศึกษา และส่งเสริมให้มีเจตคติที่ดี และรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีและเอกลักษณ์อันดีงามของชาติ พร้อมทั้งส่งเสริมพลานามัย และพัฒนาบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ฝึกอบรมให้นักศึกษาได้เสริมสร้างลักษณะผู้นำและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมให้นักศึกษารู้จักสิทธิเสรีภาพและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ในกรอบแห่งเหตุผล บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

กิจกรรมนักศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งเสริมให้นักศึกษารู้จักพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรหมพร อังคสุภณ (2548:140) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษามีการพัฒนาตนเองของนักศึกษา มีแนวทางที่นักศึกษาต้องการพัฒนาตนเองและมีความต้องการการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการพัฒนาตนเองอยู่ระดับมาก แต่ในปัจจุบัน มีนักศึกษาเป็นส่วนน้อยเท่านั้นที่ให้ความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งในความเป็นจริงแล้วกิจกรรมนักศึกษานั้นมีประโยชน์ต่อการพัฒนาตัวนักศึกษา นอกเหนือไปจากการเรียนในห้องเรียน นอกจากนี้นักศึกษบางกลุ่มอาจไม่ทราบว่าในมหาวิทยาลัยมีกิจกรรมอะไรบ้างที่เหมาะสมกับความสนใจและความถนัด หรืออาจไม่ทราบว่าจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมได้ในลักษณะใด ซึ่งสาเหตุเหล่านี้จึงมีผลต่อการจัดกิจกรรม นักศึกษาของมหาวิทยาลัยปทุมธานี ในฐานะที่ผู้วิจัยทำงานในการส่งเสริมสนับสนุนให้มหาวิทยาลัยเกิดการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ทั้งทางด้านวิชาการ และกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียน จึงได้เล็งเห็นความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษา จึงต้องการสำรวจเพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี เพื่อจะได้ทราบข้อเท็จจริงอันเป็นแนวทางในการส่งเสริมปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่างๆ ในการจัดกิจกรรมนักศึกษา เพื่อให้กิจกรรมนักศึกษาเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าเกิดประโยชน์แก่นักศึกษาและสถาบันการศึกษาต่อไป

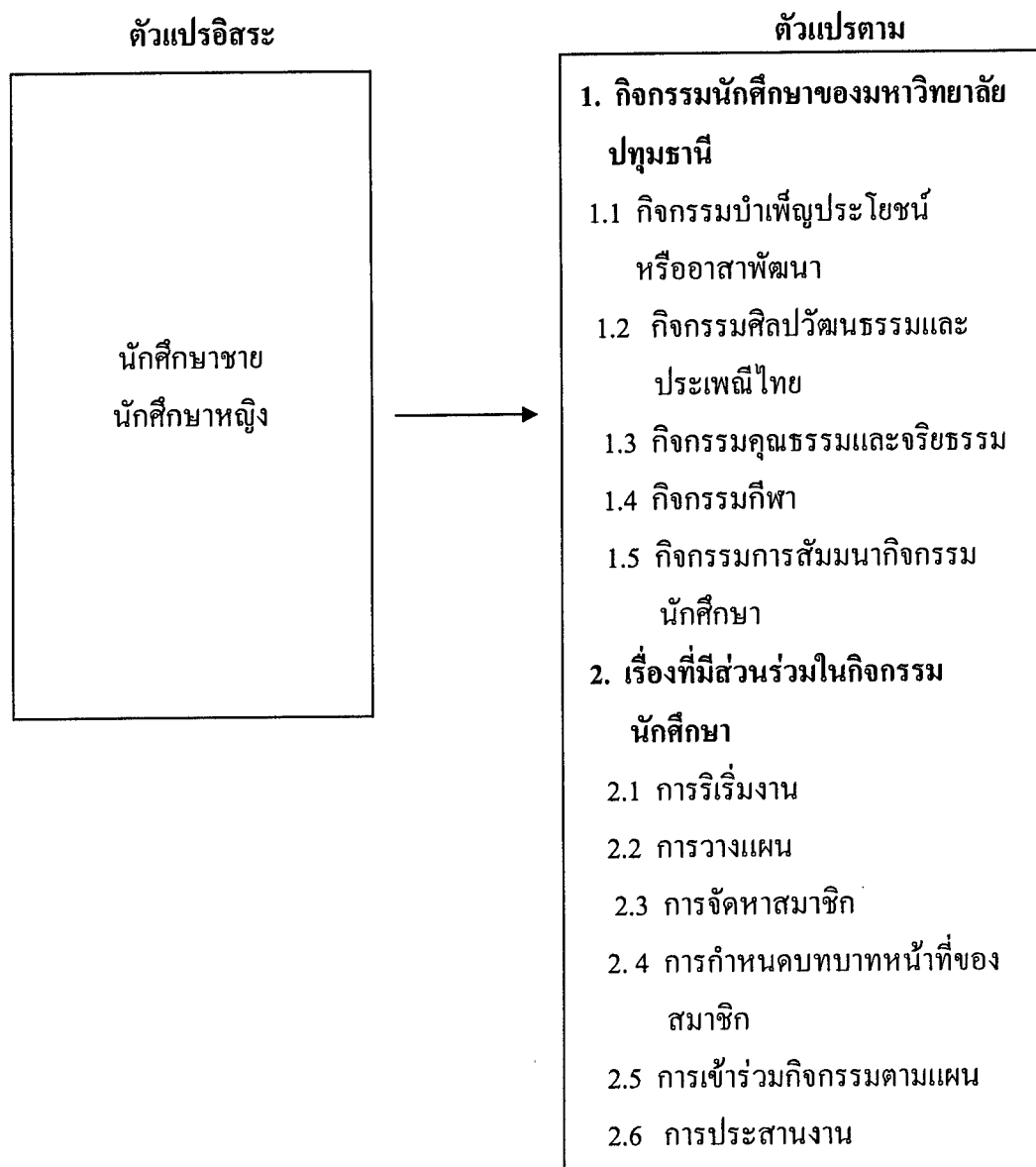
2. วัตถุประสงค์

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา ของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี
2. เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาระหว่างเพศชายและหญิง
3. ศึกษาเรื่องที่มีส่วนร่วมและระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าว
4. เปรียบเทียบเรื่องและระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาระหว่างเพศชายและหญิง

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยปทุมธานี ในกิจกรรมนักศึกษา 5 กิจกรรมหลักที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้การสนับสนุน ในเรื่องที่มีส่วนร่วม 7 เรื่อง ตามกรอบแนวคิดในการวิจัยปรากฏตามแผนภาพที่ 1.1 ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาตามกิจกรรมหลัก 5 ประเภทที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้การสนับสนุน ได้แก่ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนา กิจกรรมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย กิจกรรมคุณธรรมและจริยธรรม กิจกรรมกีฬา และกิจกรรมการสัมมนา กิจกรรมนักศึกษา ในเรื่องที่มีส่วนร่วม 7 เรื่อง ได้แก่ การริเริ่มงาน การวางแผน การจัดหาสมาชิก การกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก การเข้าร่วมกิจกรรมตามแผน การประสานงาน การสรุปและประเมินผล

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี ในปีการศึกษา 2550 จำนวน 605 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยปทุมธานีเพศชาย จำนวน 381 คน นักศึกษาเพศหญิง จำนวน 217 คน รวม 598 คน

4.2 ตัวแปรต้น ตัวแปรตาม

4.2.1 *ตัวแปรต้น* ได้แก่ นักศึกษาเพศชาย และ นักศึกษาเพศหญิง

4.2.2 *ตัวแปรตาม* ได้แก่

- 1) กิจกรรมนักศึกษา 5 กิจกรรม ได้แก่
 - (1) กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนา
 - (2) กิจกรรมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย
 - (3) กิจกรรมคุณธรรมและจริยธรรม
 - (4) กิจกรรมกีฬา
 - (5) กิจกรรมสัมมนา กิจกรรมนักศึกษา
- 2) เรื่องที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา 7 เรื่อง ได้แก่
 - (1) การริเริ่มงาน
 - (2) การวางแผน
 - (3) การจัดหาสมาชิก
 - (4) การกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก
 - (5) การดำเนินกิจกรรมตามแผน
 - (6) การประสานงาน
 - (7) การสรุปและประเมินผล

5. สมมติฐานการวิจัย

- นักศึกษาชายและหญิงมีส่วนร่วมในกิจกรรมแตกต่างกันทั้งเรื่องและระดับการมีส่วนร่วม

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี ในปีการศึกษา 2550

6.2 กิจกรรมนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ทำให้เกิดการเรียนรู้นอกชั้นเรียนและมีส่วนช่วยในการการพัฒนาศักยภาพ นักศึกษาด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์และสังคม ได้แก่ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนา กิจกรรมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย กิจกรรมคุณธรรมและจริยธรรม กิจกรรมกีฬา และกิจกรรมการสัมมนากิจกรรมนักศึกษา

6.2.1 กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนา หมายถึง กิจกรรมที่นักศึกษากระทำโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์หรือช่วยเหลือผู้อื่น โดยการถ่ายทอดความรู้ หรือการสร้างถาวรวัตถุต่าง ๆ เป็นต้น

6.2.2 กิจกรรมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย หมายถึง กิจกรรมที่มุ่งเสริมสร้างความรู้ ประสบการณ์ ในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีไทย

6.2.3 กิจกรรมคุณธรรมและจริยธรรม หมายถึง กิจกรรมที่มุ่งเน้นส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อให้มีความประพฤติ มีคุณธรรมและจริยธรรมที่ดี

6.2.4 กิจกรรมกีฬา หมายถึง กิจกรรมที่มุ่งให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ ทั้งกีฬาเพื่อนันทนาการ เป็นการเล่นกีฬาเพื่อผ่อนคลาย กีฬาเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ และกีฬาเพื่อความเป็นเลิศเพื่อมุ่งไปสู่การแข่งขันในระดับต่าง ๆ

6.2.5 กิจกรรมการสัมมนากิจกรรมนิสิตนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์ในการเปิดโอกาสให้ นักศึกษา เข้ามารับทราบนโยบาย การดำเนินงานกิจกรรม นักศึกษาของมหาวิทยาลัย

6.3 การมีส่วนร่วม หมายถึง สมาชิกของกลุ่ม/ชมรมมีส่วนร่วมในการปฏิบัติเรื่องที่

มีส่วนร่วม 7 เรื่อง ได้แก่ การริเริ่มงาน การวางแผน การจัดหาสมาชิก การกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก การเข้าร่วมกิจกรรมตามแผน การประสานงาน การสรุปและประเมินผล ในกิจกรรมนักศึกษา 5 กิจกรรมหลักที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้การสนับสนุน ได้แก่ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนา กิจกรรมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย กิจกรรมคุณธรรมและจริยธรรม กิจกรรมกีฬา และกิจกรรมการสัมมนากิจกรรมนิตินักศึกษา

6.3.1 การริเริ่มงาน หมายถึง การริเริ่ม การเสนอรูปแบบ แนวทางการดำเนินกิจกรรมและเสนอโครงการต่อมหาวิทยาลัยตลอดจนริเริ่มพัฒนากิจกรรมนักศึกษา

6.3.2 การวางแผน หมายถึง การวางแผน 5 ด้าน ได้แก่การวางระบบและขั้นตอนการปฏิบัติงาน งบประมาณ การจัดหาและการใช้ทรัพยากร การจัดโครงการและการแก้ปัญหา วางแผนเพื่อพัฒนากิจกรรมนักศึกษา

6.3.3 การจัดหาสมาชิก หมายถึง การแนะนำ ชักชวน ประชาสัมพันธ์ เพื่อจัดหาสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

6.3.4 การกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก หมายถึง การจัดโครงสร้างของกลุ่ม กำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกกลุ่ม ตลอดจนการเป็นผู้นำกลุ่มและสมาชิกกลุ่ม

6.3.5 การดำเนินกิจกรรมตามแผน หมายถึง การรับรู้การจัดกิจกรรม การตัดสินใจ การกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติงาน การเตรียมความพร้อม การเข้าร่วม การจัดเตรียมวัสดุ การออกแรงกาย การบริจาค การปรับปรุง และการแก้ไขปัญหา ในการดำเนินกิจกรรมนักศึกษา

6.3.6 การประสานงาน หมายถึง การประสานงานภายในกลุ่ม หน่วยงาน ภายนอก ชุมชนท้องถิ่น

6.3.7 การสรุปและประเมินผล หมายถึง การสรุปจัดทำรายงานและการประเมินผลการดำเนินกิจกรรม 3 ระยะ ดังนี้

- 1) การประเมินก่อนการดำเนินกิจกรรม การประเมินแผนการดำเนินกิจกรรม การประเมินการจัดโครงสร้างสมาชิกกลุ่ม การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ
- 2) การประเมินระหว่างการดำเนินกิจกรรม หมายถึงการประเมินการดำเนินงานตามแผน ได้แก่ กำหนดเวลา การใช้ทรัพยากร ผลงานของสมาชิก
- 3) การประเมินหลังดำเนินกิจกรรม หมายถึงการประเมินความสำเร็จของกิจกรรม ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม และปัญหาอุปสรรค

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมของนักศึกษา ในกิจกรรมนักศึกษามหาวิทยาลัยปทุมธานีและนำไปพัฒนาการจัดกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัย
2. เพื่อนำผลการศึกษาวิจัยเป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยปทุมธานี
3. เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษาเพื่อการพัฒนาให้นักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้าในประเด็นต่าง ๆ ที่สำคัญทั้งกรอบแนวคิด เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยลำดับดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
 - 1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม
 - 1.2 ลักษณะรูปแบบการมีส่วนร่วม
2. แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา
 - 2.1 ความหมายของคำว่ากิจกรรมนักศึกษา
 - 2.2 ประวัติความเป็นมาของกิจกรรมนิสิตนักศึกษา
 - 2.3 วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนักศึกษา
 - 2.4 ประเภทและรูปแบบของกิจกรรมนักศึกษา
 - 2.5 หลักการการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา
 - 2.6 การประเมินผลกิจกรรมนักศึกษา
3. แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร
4. การบริหารงานกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยปทุมธานี
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2537:182-183) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม (Participation) ว่าคือการได้เข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนทำประโยชน์ในเรื่องต่าง ๆ อาจเป็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจหรือกระบวนการบริหาร ประสิทธิภาพขององค์กรขึ้นอยู่กับความร่วมมือของบุคคลผู้เกี่ยวข้องกับองค์กรนั้น ในการปฏิบัติภารกิจให้บรรลุเป้าหมายวิธีการหนึ่งในการรวมพลังความคิด สติปัญญาก็คือ การให้มีส่วนร่วม การให้บุคคลมีส่วนร่วมในองค์กรนั้น บุคคลจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้อง (Involvement) ในการดำเนินงานหรือปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ เป็นผลให้บุคคลนั้นมีความสัมพันธ์ต่อกิจกรรมและองค์กรในที่สุด ซึ่งแสดงไว้ตามภาพ ดังนี้

ภาพที่ 2.1 แสดงความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วม การมีส่วนเกี่ยวข้องและการมีความผูกพัน

สุชาดา จักรพิสูทธิ์ (<http://www.midnightuni.org> : 2548 ค้นคืนวันที่ 10 กันยายน 2548) สรุปแนวคิดของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (Participation) คือ การที่องค์กรประกอบต่าง ๆ ทั้งครู ผู้เรียน ผู้บริหารการศึกษา ผู้นำชุมชน หรือสมาชิกชุมชน มาร่วมกันดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยในการดำเนินการนั้นมีลักษณะของกระบวนการ (Process) มีขั้นตอนที่มุ่งหมายจะให้เกิดการเรียนรู้ (Learning) อย่างต่อเนื่อง มีพลวัต (Dynamic) คือมีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ มีการแก้ปัญหา การร่วมกันกำหนดแผนงานใหม่ๆ เพื่อสร้างความยั่งยืนในความสัมพันธ์ของทุกฝ่ายที่เข้าร่วม ซึ่งมีความหลากหลายตามความเกี่ยวข้องของกิจกรรมที่จะทำ

เช่น การสร้างหลักสูตรท้องถิ่น ร่วมกันในประเด็นอนุรักษ์ทรัพยากรและพลังงาน อาจมีภาคีและตัวแทนชุมชน ที่เข้าร่วม แตกต่างไปจากกิจกรรมค่ายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ที่เป็นแค่กิจกรรมทั่วไป เนื่องจากหัวใจสำคัญของการมีส่วนร่วมนั้นคือ การระดมความคิด ซึ่งคือการกระจายอำนาจอย่างหนึ่ง กับความสัมพันธ์ที่เป็นแนวราบ เสมอภาคกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

นันทวัน ก้ามอญ (2546:9) ได้ให้ความหมายของ การมีส่วนร่วม คือ การที่บุคคลได้ร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมวางแผนการทำงาน ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมสนับสนุน ร่วมเสียสละเวลา แรงงาน วัสดุอุปกรณ์และอื่น ๆ ซึ่งเป็นเรื่องของจิตใจและอารมณ์ของบุคคลในสถานการณ์กลุ่มที่มีเหตุเร้าใจให้กระทำเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเป้าหมายที่กำหนด

เจตน์ วิหกโต (2547:6) การมีส่วนร่วมหมายถึงการที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามาช่วยเหลือ สนับสนุนทำประโยชน์เรื่องต่าง ๆ หรือกิจกรรมต่าง ๆ อาจเป็นการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจหรือกระบวนการบริหาร ประสิทธิภาพองค์กรขึ้นอยู่กับการรวมพลังของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์กรนั้น ในการปฏิบัติภารกิจให้บรรลุเป้าหมาย วิธีการหนึ่งในการรวมพลังความคิด สติปัญญา ก็คือการให้มีส่วนร่วม การให้บุคคลมีส่วนร่วมในระดับองค์กรนั้น บุคคลจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการหรือปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ เป็นผลให้บุคคลมีความผูกพันต่อกิจกรรมและองค์กรในที่สุด

สำราญ ใจกล้า (2545 :16) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลหรือคณะบุคคลร่วมมือกันรับรู้ ร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมประเมินผลงาน และร่วมชื่นชมยินดีในการทำกิจกรรมร่วมกันพัฒนางานให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพที่ดีขึ้นและมีประสิทธิผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

เกษม นรภาร (2546:8) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมในสถานศึกษาไว้ว่า การมีส่วนร่วมหมายถึง การที่ให้สังคมหรือประชาชนเข้าไปเกี่ยวข้องในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาทุกขั้นตอนของการพัฒนา และในการเกี่ยวข้องนั้นผู้มีส่วนร่วมจะต้องมีอำนาจในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจอย่างแท้จริง

อรุณ รักธรรม (2540 จ:270) ได้สรุปแนวคิดของนักวิชาการในเรื่องความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องกับการดำเนินการในด้านการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน หรือเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการใดกระบวนการหนึ่งขององค์กร

มนตรี ค้วงปรีक्षा (2541: 20) ได้สรุปการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนคือการเปิด โอกาสให้ประชาชน สามารถเข้ามาเกี่ยวข้องในทุกขั้นตอนการพัฒนา ตั้งแต่

การคิดริเริ่ม การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการประเมินผล รวมทั้งการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์

บุญเชิด สุขอภิรมย์ (2541:22) การมีส่วนร่วมคือการที่บุคคล หรือคณะบุคคลเข้ามาช่วยเหลือ สนับสนุนในกิจกรรมต่าง ๆ โดยการเข้ามามีส่วนร่วมนั้นต้องให้บุคคลได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วย ซึ่งจะทำให้กิจกรรมหรืองานที่ปฏิบัตินั้นยังเกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพสูงสุด

เกศินี ฝีกฝน (2548 :30) การมีส่วนร่วมหมายถึงการที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีผลประโยชน์ร่วมกันจากการดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่งทางสังคม ไม่ว่าจะเป็ผลประโยชน์โดยตรงหรือโดยอ้อมก็ตาม ได้รับโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมแก้ไข ทั้งนี้ ก็เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เรืองอุไร โกสุม (2545:16) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องกับ การดำเนินงานหรือดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งของหน่วยงาน หรือ หมายถึงกระบวนการหรือวิธีการที่ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ประชาชน เข้าไปดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องของหน่วยงาน โดยเริ่มตั้งแต่กำหนดปัญหา วางแผน ดำเนินการ จัดทรัพยากร ตลอดจนการประเมินผล

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วมหมายถึง การที่บุคคลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทุกกระบวนการ ร่วมรับทราบ ร่วมประชุม ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมประเมินผล โดยมีจุดมุ่งหมายให้การดำเนินงานบรรลุผลตามที่ตั้งไว้

1.2 ลักษณะรูปแบบการมีส่วนร่วม

สุชาติ จักรพิสุทธิ์ (<http://www.midnightuni.org> : 2548 คั่นคืนวันที่ 10 กันยายน 2548) ได้ให้แนวคิดเรื่องของหลักการและกระบวนการของการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การระดมความคิด คือ การคิดค้นและวิเคราะห์ปัญหาาร่วมกัน ในลักษณะของการร่วมคิด มิใช่จากฝ่ายหนึ่งฝ่ายเดียว บนพื้นฐานความศรัทธาว่าทุกคนที่เข้ามามีส่วนร่วมนั้นมีศักยภาพ
2. การวางแผน คือ นำสิ่งที่ร่วมกันคิดมากำหนดเป็นแผนปฏิบัติการร่วมกัน ด้วยการระดมทรัพยากรจากทุกฝ่าย (คน สิ่งของ งบประมาณ เวลา ฯลฯ)
3. การลงมือทำ คือ การนำแผนงานที่ได้ ไปร่วมกันทำหรือแบ่งงานกันรับผิดชอบ เพื่อให้เป็นไปตามแผนหรือเป้าหมายที่วางไว้

4. การติดตามประเมินผล คือ ร่วมกันติดตามผลงานที่ทำ และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงาน ร่วมกันคิดพัฒนาปรับปรุงให้งานดีขึ้น

5. การรับประโยชน์ร่วมกัน มีทั้งผลประโยชน์ทางรูปธรรมที่ต้องการให้เกิดตามกิจกรรมที่ทำนั้น และผลประโยชน์โดยอ้อม แต่มีความสำคัญมาก คือ การเรียนรู้จากการร่วมคิดร่วมทำ และความสัมพันธ์ระหว่างภาคีที่พัฒนาไปสู่การมีส่วนร่วมที่สมานฉันท์ เสมอภาค และเอื้ออาทรกันมากขึ้นเป็นลำดับ

นิคม สุวรรณธา (อ้างถึงในมานิตย์ ภูค์สมาส 2546:12) ได้สรุปแบบและลักษณะการมีส่วนร่วม จำแนกได้ 3 ลักษณะ จำแนกตามกระบวนการบริหาร จำแนกตามกิจกรรมที่เข้าร่วม และจำแนกตามวิธีการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. จำแนกตามกระบวนการบริหาร
 - 1.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน
 - 1.2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
 - 1.3 การมีส่วนร่วมในการจัดองค์กร
 - 1.4 การมีส่วนร่วมในการสื่อสาร
 - 1.5 การมีส่วนร่วมในการใช้อิทธิพล
 - 1.6 การมีส่วนร่วมในการประสานงาน
 - 1.7 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล
2. จำแนกตามกิจกรรมที่เข้าร่วม
 - 2.1 การมีส่วนร่วมในการประชุม
 - 2.2 การมีส่วนร่วมในการออกเงิน
 - 2.3 การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ
 - 2.4 การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ
 - 2.5 การมีส่วนร่วมเป็นผู้ชักชวน
 - 2.6 การมีส่วนร่วมเป็นผู้ใช้แรงงาน
3. จำแนกตามวิธีการมีส่วนร่วม
 - 3.1 การมีส่วนร่วมโดยตรง
 - 3.2 การมีส่วนร่วมโดยอ้อม

สํารายู ใจกล้ำ (2545:19) สรุปแนวความคิดเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมเป็นการร่วมมือของบุคคลหรือคณะบุคคลในการทำกิจกรรมร่วมกันทั้งทางตรงและทางอ้อม ในการมีส่วนร่วมร่วมด้านการวางแผน การจัดสรรทรัพยากร การกระตุ้นการทำงาน การประสานงาน และการ

ประเมิณผล การปฏิบัติงานตามแผนงาน การปรับปรุงแก้ไข สามารถร่วมรู้ปัญหา ร่วมคิด ดำเนินการ ร่วมจัดทำงานตามแผนงานกิจกรรม มีการร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับงานต่าง ๆ และมีการประเมิณผลงาน ว่ามีประสิทธิภาพเป็นอย่างไร ต้องพัฒนาปรับปรุงอะไรบ้างซึ่งทุกคนต้องร่วมกันอย่างจริงจัง มีความรับผิดชอบและร่วมชื่นชมยินดีกับผลงานที่ร่วมกันทำ

สังพร ศรีเมือง (2543: 13) ได้สรุปลักษณะของการมีส่วนร่วมได้เป็น 4 รูปแบบ

1. ร่วมรับรู้ เป็นการมีส่วนร่วมรับรู้ รับทราบการดำเนินงานของสถานศึกษา
2. ร่วมปฏิบัติ เป็นการมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมของสถานศึกษาตามที่

สถานศึกษากำหนด

3. การร่วมวางแผน เป็นการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะ และเสนอแนวทางการดำเนินงานเพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา

4. การร่วมตัดสินใจ เป็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในทุกขั้นตอนตั้งแต่ กำหนดปัญหา การวางแผน การดำเนินงานตามแผน และการประเมิณผล

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2540 :14) ได้นำเสนอการจำแนกประเภทของการมีส่วนร่วมไว้ 11 มิติ ดังนี้

1. การจำแนกตามกิจกรรมในการมีส่วนร่วม เกี่ยวข้องกับ การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ การมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ และการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนโครงการ

2. การจำแนกตามประเภทของกิจกรรมหรือขั้นตอนการมีส่วนร่วม ประกอบด้วยขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมในการริเริ่มงาน/โครงการ การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผน การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินโครงการ และการมีส่วนร่วมในขั้นประเมิณโครงการ

3. การจำแนกตามระดับความสมัครใจในการเข้าร่วม แบ่งออกเป็น 3 ระดับ การมีส่วนร่วมโดยสมัครใจ การมีส่วนร่วมโดยการถูกชักนำ และการมีส่วนร่วมโดยการบังคับหรือการเกณฑ์จากผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่า

4. การจำแนกตามวิธีของการมีส่วนร่วม แบ่งออกเป็น 2 วิธี การมีส่วนร่วมโดยตรงและการมีส่วนร่วมโดยอ้อม

5. การจำแนกตามความเข้มของการมีส่วนร่วม แบ่งระดับความเข้มในการมีส่วนร่วมออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับของการมีส่วนร่วมเทียม ระดับของการมีส่วนร่วมเพียงบางส่วน และระดับของการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

6. การจำแนกตามความถี่ของการมีส่วนร่วม เป็นการพิจารณาจากจำนวนของผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมและหรือจำนวนครั้งของผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วม

7. การจำแนกตามระดับประสิทธิผลของการมีส่วนร่วม แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผล หมายถึง การมีส่วนร่วมที่ผู้เข้ามามีส่วนร่วมเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างชัดเจน และการมีส่วนร่วมที่ไม่มีประสิทธิผล หมายถึงการมีส่วนร่วมที่ผู้เข้ามามีส่วนร่วมเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการเพียงบางส่วน

8. การจำแนกตามพิสัยของกิจกรรม แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง และการมีส่วนร่วมเป็นช่วง ๆ

9. การจำแนกตามระดับองค์การ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือการมีส่วนร่วมในระดับล่างขององค์การ การมีส่วนร่วมในระดับกลางขององค์การ และการมีส่วนร่วมในระดับสูงขององค์การ

10. การจำแนกตามประเภทของผู้เข้าร่วม แบ่งออกเป็น ประเภท คือ ผู้ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ คนต่างชาติ

11. การจำแนกตามลักษณะของการวางแผน แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การวางแผนจากบนลงล่าง และการวางแผนจากล่างขึ้นบน

โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (Cohen and Uphoff 1980 : 219-222 อ้างถึงในประสาน ท้าข้าม 2543 : 15) ได้แบ่งขั้นตอน หรือชนิดของการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ชนิด ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติ

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบด้วย การสนับสนุน ด้านทรัพยากร การประสานความร่วมมือ

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) เกิดขึ้นจากการพัฒนาไปเป็น ผลประโยชน์ด้านวัตถุ ผลประโยชน์ด้านสังคม หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล

4. การมีส่วนร่วมประเมิณผล

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (กรมวิชาการ, 2545:8-11) ได้กล่าวถึงหลักการจัดการศึกษาของประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 8 มุ่งให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนและสังคม ให้เป็นบุคคลและสังคมแห่งการเรียนรู้ กล่าวคือ คนไทยในอนาคต จะต้องเป็นคนมองกว้าง คิดไกล ใฝ่ดี มีคุณธรรม รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม มีวิจรรย์ญาณที่ดี เป็นคนที่มีคุณภาพ เข้าสู่ความเป็นมาตรฐานสากล ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้การจัดการศึกษามีคุณภาพ ประกอบด้วย หลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน ครู บุคลากรทางการศึกษา และกระบวนการบริหารจัดการ หลักสูตรจะต้องมีลักษณะกว้าง ยืดหยุ่น และมีความเป็นสากล ทัดเทียมมาตรฐานโลก มีเนื้อหาสาระที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในโลกปัจจุบันและอนาคต เปิดโอกาส

ให้ชุมชนหรือสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดและพัฒนาหลักสูตรให้หลากหลายและสอดคล้องกับความเป็นอยู่จริงของชุมชน กระบวนการเรียนการสอน จะต้องเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยมุ่งเน้นการค้นหา สร้างความร่วมมือกับผู้เรียน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน ร่วมประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง กิจกรรมและสื่อสอดคล้องสัมพันธ์กันและส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน ครูและบุคลากรทางการศึกษาจะต้องมีความสามารถสูง สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีระบบการสรรหาการผลิต และการพัฒนาครูที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และที่สำคัญ กระบวนการบริหารจัดการจะต้องมีประสิทธิภาพ ดังนั้น โรงเรียนในฐานะที่เป็นหน่วยปฏิบัติที่สำคัญที่สุด จะต้องแสดงบทบาทให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม

อรรถ ก๊กผล (อ้างถึงใน พัชร ติโรธ 2546 : 2-7) ได้ให้ความคิดเห็นเรื่องการบริหารจัดการกระบวนการในการมีส่วนร่วมของประชาชน ไว้ว่า ความสำเร็จของกระบวนการมีส่วนร่วม คือ ความสามารถในการให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะผู้ที่ได้รับผลกระทบจากโครงการหรือการตัดสินใจ ซึ่งการมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางนำมาซึ่งข้อตกลงร่วมกันและการตัดสินใจที่รอบคอบมากขึ้น ความสำเร็จของการมีส่วนร่วมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความสามารถในการบริหารจัดการกระบวนการมีส่วนร่วม แนวทางการบริหารจัดการมีส่วนร่วมที่ประสบผลสำเร็จ มีสิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญอยู่ 2 ส่วน

1. หัวใจหรือหลักการพื้นฐานของการบริหารการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ผู้บริหารโครงการมีส่วนร่วมต้องยึดถือ ประกอบด้วยหลัก 4 S ประกอบด้วย Starting Early หรือการเริ่มต้นเร็ว Stakeholders หรือ ครอบคลุมผู้เกี่ยวข้อง Sincerity หรือ ความจริงใจ และ Suitability หรือ วิธีการที่เหมาะสม

2. กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนควรดำเนินการอย่างเป็นระบบและมีการวิเคราะห์สถานการณ์ และเตรียมการล่วงหน้า ดังนั้น การวางแผน โครงการมีส่วนร่วมจะเป็นกลไกหรือเครื่องมือช่วยให้การมีส่วนร่วมประสบความสำเร็จ

เรื่องอุไร โกสุม (2545:22) ได้สรุปลักษณะของการมีส่วนร่วมว่าเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือประชาชนมีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานหรือดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งของหน่วยงานเริ่มจากการกำหนดปัญหา วางแผน จัดสรรทรัพยากร ดำเนินการ และร่วมตัดสินใจ ลักษณะหรือรูปแบบการมีส่วนร่วมสามารถแบ่งออกได้หลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์การแบ่งจะใช้เกณฑ์ใดซึ่งอาจสรุปลักษณะของการมีส่วนร่วม 4 ลักษณะกล่าวคือ ร่วมรับรู้ ร่วมปฏิบัติ ร่วมวางแผน และร่วมตัดสินใจ

2. แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา

2.1 ความหมายของคำว่ากิจกรรมนักศึกษา

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า กิจกรรมนักศึกษาว่า หมายถึง การที่ผู้เรียนปฏิบัติกรอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อการเรียนรู้

Good (อ้างถึงในมลฤดี วงศ์วีโรจน์รักษ์ 2549 :6) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมนักศึกษา Student Activities ไว้ว่า “เป็นกิจกรรมนอกชั้นเรียนที่นักศึกษาจัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ เพื่อให้มีความเข้าใจของตนเองและสังคมดีขึ้น” กิจกรรมหลายประเภทที่ไม่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรโดยตรง เรียกว่า กิจกรรมนอกหลักสูตร” (Extra Curricular Activities) สำหรับกิจกรรมบางประเภท เช่น กิจกรรมด้านวิชาการ ซึ่งมีความสำคัญต่อหลักสูตรมาก โดยมากอาจารย์ส่งเสริมให้นักศึกษาจัดกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ด้านวิชาการในหลักสูตร จึงเรียกว่า “กิจกรรมร่วมหลักสูตร” (Co-Curricular Activities)

มลฤดี วงศ์วีโรจน์รักษ์ (2549 : 7) กิจกรรมนิสิตนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ อันจะก่อผลต่อการพัฒนาตนเองทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม การร่วมกิจกรรมต้องเป็นไปโดยสมัครใจ ทั้งการเข้าร่วม และการดำเนินการและได้รับการสนับสนุน เห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาชมรม โดยไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการให้คะแนน ซึ่งเป็นส่วนของการศึกษาแต่อย่างไร

พัททมน ศักดิษฐานนท์ (2544 : 7) กิจกรรมนักศึกษา หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ ได้แก่ ชมรม องค์กรวิชาชีพ กิจกรรมร่วมในท้องถิ่น วันสำคัญทางศาสนา ลูกเสือ เนตรนารี การแข่งกีฬาภายในและภายนอกสถานศึกษา

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 145) กิจกรรมนิสิตนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านต่าง ๆ นอกเหนือไปจากสิ่งที่บังคับให้ทุกคนต้องเรียนในชั้นเรียน กิจกรรมดังกล่าวเป็นไปโดยความสมัครใจของนิสิตนักศึกษา และไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของคะแนนในวิชาหนึ่งวิชาใด กิจกรรมที่จุดมุ่งหมายในการพัฒนานิสิตศึกษานั้น จึงหมายรวมทั้งกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย จัดให้นิสิตนักศึกษาและส่วนที่ส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาได้จัดทำขึ้นเอง โดยการดูแลจากอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมต่าง ๆ เพื่อให้นักศึกษาสัมผัสชีวิตที่ถูกต้องในมหาวิทยาลัย

สุวรรณ วิเศษ (2545: 33) ได้สรุปความหมายของการจัดกิจกรรมนักศึกษา หมายถึง การจัดกิจกรรมทุกประเภทที่นักศึกษาและคณะได้ร่วมกันจัดขึ้น เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาทุกคน โดยมีกิจกรรมประเภทต่าง ๆ ได้แก่ ด้านกีฬา ด้านวิชาการ ด้านศิลปะและ

วัฒนธรรมและด้านบำเพ็ญประโยชน์ ส่วนกิจกรรมส่งเสริมอาชีพกิจกรรมทางด้านนันทนาการและ กิจกรรมทางด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมรวมทั้งกิจกรรมที่พัฒนาคุณลักษณะนิสัยที่ดีของนักศึกษาทุกคน ซึ่งขณะคาดหวังว่านักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรกับชุมนุม ชมรมและสโมสรนักศึกษา จะได้รับประสบการณ์และแนวความคิดต่าง ๆ สามารถนำไปใช้ในการทำงานและ หลังจากจบการศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพทั้ง 4 ด้าน พร้อมมีคุณธรรมและจริยธรรม

เจตน์ วิหคโต (2547:6-7) ได้ให้ความหมายของคำว่ากิจกรรมนักเรียน หมายถึง กิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติอย่างครบวงจร ตั้งแต่ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และนอกจากนี้ยังได้ให้ความหมาย คำว่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึงกิจกรรมที่จัดอย่างเป็นกระบวนการด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย ให้ได้รับประสบการณ์จากการปฏิบัติจริงมีความหมายและมีคุณค่าในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม มุ่งส่งเสริมเจตคติ คุณค่าชีวิต ปลุกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเข้าใจตนเอง สร้างจิตสำนึกใน ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมปรับตัวและปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติและ ดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

ผดุง แก้วสกุลณี (2542:16) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมนักศึกษาว่า กิจกรรม นักศึกษามีลักษณะสำคัญ ๆ คือ เป็นกิจกรรมที่นักศึกษาร่วมกันดำเนินงาน โดยความสมัครใจใน ความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาและสถาบันการศึกษายอมรับและไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ คณะแผนหรือผลประโยชน์อื่นใด

สุมนนา ระบอบ (อ้างถึงในสร้อยแก้ว ดวงเบ็ย 2548 : 8) ได้สรุปความหมายของ กิจกรรมนักศึกษาไว้ว่า คือกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นนอกเหนือไปจากกิจกรรมการเรียนการสอนใน หลักสูตร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมประสบการณ์ของนักศึกษาให้กว้างขวางขึ้น กิจกรรม นักศึกษาจัดขึ้น และดำเนินการโดยนักศึกษาและสถานศึกษาเปิด โอกาสให้นักศึกษาเลือกกิจกรรม ตามความถนัด และความสนใจของแต่ละบุคคล โดยไม่มีคะแนนที่จะทำให้นักศึกษาสอบได้หรือ สอบตก

สร้อยแก้ว ดวงเบ็ย (2548 : 8) สรุปความหมายของกิจกรรมนักศึกษาว่า กิจกรรม นักศึกษาเป็นกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยตรง ซึ่งนักศึกษาร่วมกันจัดขึ้นเพื่อ ตอบสนองความต้องการของนักศึกษาหรือเพื่อเสริมความรู้ ความสนใจ และความสามารถ โดยมี สถานศึกษาให้การสนับสนุนส่งเสริม ดูแลให้คำปรึกษาในการดำเนินการและการจัดการ

กล่าวโดยสรุป กิจกรรมนักศึกษาหมายถึง กิจกรรมเสริมที่จัดโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักศึกษา ทั้งทางด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ และสังคม โดยมีกิจกรรมที่

เป็นประโยชน์หลายรูปแบบ เช่นกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนา กิจกรรมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม และกิจกรรมการสัมมนากิจกรรมนักศึกษาเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับนักศึกษาให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2545 : 1-13)ได้รวบรวมประวัติความเป็นมาของกิจกรรมนิสิตนักศึกษา วัตถุประสงค์ของกิจกรรมนักศึกษาไว้ดังนี้

2.2 ประวัติความเป็นมาของกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

กิจกรรมศึกษานั้นเก่าเท่า ๆ กับประวัติของสถาบันอุดมศึกษาในปี 332 ก่อนคริสต์ศตวรรษ พระเจ้าอเล็กซานเดอร์มหาราช ได้ทรงก่อตั้งมหาวิทยาลัยอเล็กซานเดรียขึ้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในสมัยมาซิโดเนีย (Macedonian) นักศึกษาได้ร่วมกันทำกิจกรรมในสมัยนั้นส่วนมากเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนาต่อมาการศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้เจริญขึ้นในทวีปยุโรป สถาบันระดับอุดมศึกษาหลายแห่งได้ถูกสร้างขึ้น เช่น มหาวิทยาลัยซาเลร์โน (Salerno) มหาวิทยาลัยโบโลญญา (Bo Logna) มหาวิทยาลัยปารีส (Paris) มหาวิทยาลัยมอนต์เปลลิเอร์ (Mont Pellier) และมหาวิทยาลัยออกฟอร์ด (Oxford) นักศึกษาได้ร่วมกันทำกิจกรรมทางด้านวิชาการขึ้น เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ให้กับตนเอง

ต่อมากิจกรรมนักศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกาได้เจริญก้าวหน้าและในระหว่างปี ค.ศ.1970 ถึง 1980 นักศึกษาได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการในด้านการบริหารด้านวิชาการ และด้านบริการอย่างมากมายในสถาบันอุดมศึกษาส่วนมากได้เปิดสอนวิชาทางการเป็นผู้นำ (Leadership) ให้แก่นักศึกษาที่ทำงานด้านกิจกรรมนักศึกษาอีกด้วย

ในประเทศไทยนั้น ในสมัยแรกที่ได้มีการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา กิจกรรมของนักศึกษาส่วนมากเป็นกิจกรรมทางด้านกีฬาและด้านศิลปวัฒนธรรม ในปี พ.ศ. 2469 ศูนย์นิสิตแห่งแรกได้จัดตั้งขึ้นที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กิจกรรมทางการเมืองของนักศึกษา เริ่มต้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2494 เมื่อเกิดกบฏแมนฮัตตัน รัฐบาลประกาศใช้กฏอัยการศึก และส่งทหารเข้ายึดครองมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จึงทำให้นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ร่วมกันเรียกร้องให้ทหารคืนมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ให้กับผู้บริหารมหาวิทยาลัย นักศึกษาหลายสถาบัน ได้เริ่มสนใจการเมืองมากขึ้น และรวมตัวกันตั้งกลุ่ม “ปริทัศน์เสวนา” เพื่อพูดคุยกันในเรื่องปัญหาสังคม ในปี พ.ศ. 2508 และในปี พ.ศ. 2512 นักศึกษาจึงได้ร่วมกันจัดตั้งศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทยขึ้น

2.3 วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนักศึกษา

1. เพื่อพัฒนาตัวนิสิตนักศึกษา
2. เพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยการเข้าร่วมกิจกรรม

เสริมหลักสูตร ทั้งในด้านอาสาพัฒนา บำเพ็ญประโยชน์ ศิลปวัฒนธรรม จริยธรรม กีฬา สัมมนา

3. เพื่อพัฒนากิจกรรมนักศึกษาเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และรักษาไว้ซึ่งค่านิยมในตัวนิสิตนักศึกษาทางด้านศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และเอกลักษณ์อันดีงามของชาติ

4. เพื่อให้นิสิตศึกษานำความรู้ทางวิชาการและบริการไปสร้างสรรค์และพัฒนาสังคมให้เกิดความเจริญก้าวหน้า ทั้งในด้านถาวรวัตถุและการดำเนินชีวิตของประชาชนและเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนิสิตนักศึกษา ประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5. เพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ตรงในสภาพที่เป็นจริงของสังคม อันจะก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม มีจิตสำนึกที่ถูกต้องดีงามและตระหนักถึงความรับผิดชอบที่มีต่อสังคม

6. เพื่อเสริมสร้างค่านิยมด้านความร่วมมือ สามัคคี รับผิดชอบ และเสียสละ

7. เพื่อร่วมฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รู้จักการวางแผน กำหนดวิธีการและขั้นตอนการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ

8. เพื่อส่งเสริมพลานามัย และพัฒนาบุคลิกภาพ

9. เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียง และเกียรติคุณของมหาวิทยาลัย

สำหรับวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนักศึกษารายด้าน 5 ด้านได้แก่ โครงการด้านบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนา โครงการด้านศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย โครงการด้านคุณธรรมและจริยธรรม โครงการด้านกีฬา โครงการด้านสัมมนากิจกรรมนิสิตนักศึกษา รายละเอียดดังนี้

2.3.1 โครงการด้านบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนา

1) เพื่อส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาได้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ อาสาพัฒนา อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ท้องถิ่น

2) เพื่อให้นิสิตนักศึกษา ได้รับประสบการณ์โดยตรง อันจะก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในสภาพที่แท้จริงของสังคม ตลอดจนมีความสำนึกในความรับผิดชอบที่มีต่อสังคม ชุมชน โดยเฉพาะสังคม/ชุมชนที่ยังอ่อนแอต้องการความช่วยเหลือ

3) เพื่อเสริมสร้างให้นิสิตนักศึกษามีความสามัคคี มีความรับผิดชอบและเสียสละเพื่อส่วนรวมระหว่างนิสิตนักศึกษาร่วมสถาบันและต่างสถาบัน

4) เพื่อฝึกให้นิสิตนักศึกษา เป็นผู้นำที่มีความสามารถและเป็นผู้ตามที่ดี โดยรู้จักการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ รู้จักผ่อนปรนและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นอย่างมีเหตุผลด้วยความรอบคอบและอดทน

5) เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างนิสิตนักศึกษา ประชาชน และข้าราชการ

6) เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการพัฒนา รวมทั้งมีความคิดที่จะสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ท้องถิ่นของตนเอง และเสียสละเพื่อส่วนรวม

7) เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของมหาวิทยาลัย

2.3.2 โครงการด้านศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย

1) เพื่ออนุรักษ์ ส่งเสริม เผยแพร่ แลกเปลี่ยน และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีอันเป็นมรดกอันล้ำค่าและเอกลักษณ์อันดงามของชาติ

2) เพื่อปลูกฝังค่านิยม ความภาคภูมิใจ และความซาบซึ้งในศิลปวัฒนธรรมไทยแก่นิสิตนักศึกษาและประชาชนทั่วไป

2.3.3 โครงการด้านคุณธรรมและจริยธรรม

1) เพื่อเสริมสร้างพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม นุคลิกภาพแก่นักศึกษา

2) เพื่อปลูกฝัง เสริมสร้างค่านิยมที่ถูกต้อง ดึงงามในสังคมไทยให้เกิดขึ้นในตัวนิสิตนักศึกษา และสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข

3) เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของนิสิตนักศึกษาต่อสังคมและประเทศชาติโดยเฉพาะเมื่อจบการศึกษาแล้ว

2.3.4 โครงการด้านกีฬา

1) เพื่อส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษามีความรู้และทักษะในการเล่นกีฬา

2) เพื่อปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ และพลานามัย

3) เพื่อปลูกฝังความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้ภัย

4) เพื่อสร้างความสามัคคีในหมู่นิสิตนักศึกษาและอาจารย์ด้วยการเล่นกีฬา

5) เพื่อช่วยผ่อนคลายความเครียด ให้เกิดอารมณ์แจ่มใสและจิตใจเบิกบาน

6) เพื่อช่วยพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านอารมณ์ สังคม ร่างกาย และจิตใจ โดยใช้กิจกรรมกีฬาเป็นเครื่องมือ

7) เพื่อช่วยเผยแพร่ชื่อเสียงของสถาบัน

2.3.4 โครงการด้านสัมมนากิจกรรมนิสิตนักศึกษา

เพื่อให้นิสิตนักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาได้รับทราบแนวนโยบายและขอบข่ายของการส่งเสริมและดำเนินการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษารวมทั้งกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัย

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 146-147) ได้รวบรวมวัตถุประสงค์ของกิจกรรม
นิสิตนักศึกษา ไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาความเหมาะสมด้านบุคลิกภาพ
2. เพื่อพัฒนาความสามารถและทำงานร่วมกับผู้อื่น
3. เพื่อทำให้นิสิตนักศึกษามีความสนใจกว้างขวางขึ้น
4. เพื่อฝึกให้มีความรับผิดชอบ
5. เพื่อฝึกให้หัดปกครองตนเอง เช่น ออกมาในรูปขององค์การบริหารนิสิต

นักศึกษา

6. เพื่อฝึกความคิดและการตัดสินใจ
7. เพื่อพัฒนาสติปัญญา
8. เพื่อให้รักษาศิลปวัฒนธรรม และประเพณีไทย
9. เพื่อให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
10. เพื่อให้เพิ่มพูนความรู้ในด้านอาชีพในอนาคต
11. เพื่อให้รู้จักทักษะทางสังคม
12. เพื่อให้รู้จักการเสียสละและทำงานให้ส่วนรวม
13. เพื่อให้พัฒนาลักษณะนิสัย และความคิดที่ดี
14. เพื่อให้มีความสามัคคี
15. เพื่อให้พัฒนาความกตัญญูต่อสถาบัน

สุวรรณ วิเศษ (2545 :13) ได้ให้ความหมายของวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมนักศึกษา
ว่า การจัดกิจกรรมนักศึกษานั้น มีความต้องการที่จะให้นักศึกษาให้ได้ร่วมมือปฏิบัติงานร่วมกันเป็น
กลุ่ม ๆ ด้วยความสมัครใจ โดยมีวัตถุประสงค์ของกลุ่มร่วมกันและมีประสงค์คล้าย ๆ กัน เพื่อตั้งให้
มวลสมาชิกร่วมแรงร่วมใจกันทำงานในกลุ่มและช่วยกันประคับประคองในกลุ่มให้ประสบผล
สำเร็จตามเป้าหมาย

ผดุง แก้วสกุลณี (2542:17) ได้สรุปวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนักศึกษาว่า เป็นการ
จัดขึ้นเพื่อประโยชน์กับตัวนักศึกษาเอง ประโยชน์ในแง่ส่งเสริมการเรียนการสอนและหลักสูตร
ประโยชน์ที่จะทำให้เกิดการบริหารงานของสถาบันการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและ
ประโยชน์ที่จะก่อให้เกิดแก่สังคม ร่วมเน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ถูกต้องใน
หมู่นักศึกษานอกเหนือจากความเป็นเลิศทางวิชาการ สร้างเสริมความสามัคคี ความเสียสละ ความมี
ระเบียบวินัยและความรับผิดชอบต่อสังคม ส่งเสริมกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ ทำนุบำรุง
ศิลปวัฒนธรรมและการกีฬา เน้นการออกกำลังกายและเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ เพื่อเสริมสร้าง

พลาณามัยอันจะช่วยให้การศึกษาล่าเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและลดภาระค่าใช้จ่ายด้าน บำรุงสุขภาพ สนับสนุนกิจกรรมที่จะเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีงามระหว่างนักศึกษาปัจจุบัน

2.4 ประเภทและรูปแบบของกิจกรรมนักศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2545 :9-13) ได้จำแนก ประเภทของ กิจกรรมที่ให้การสนับสนุนซึ่งจำแนกกิจกรรมหลักไว้ 5 ประเภท ได้แก่

1. โครงการด้านบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนา

โครงการกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนาของนิสิตนักศึกษา มุ่งส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินโครงการในรูปแบบที่มีลักษณะผสมผสาน โดยมุ่งเน้นการ ให้บริการทางวิชาการแก่สังคมควบคู่ไปกับการสร้างถาวรวัตถุต่าง ๆ แต่ไม่เน้นการก่อสร้าง ถาวรวัตถุที่มีขนาดใหญ่ และต้องการขยายโอกาสให้นิสิตนักศึกษาได้ร่วมกิจกรรมเป็นจำนวนมาก ส่งเสริมการดำเนินโครงการกิจกรรมร่วมของหลายสาขาวิชาชีพ และหลายสถาบัน โดยมีสถาบัน แห่งหนึ่งเป็นแกนกลาง สำหรับพื้นที่ในการดำเนินโครงการเน้นด้านสังคมชนบทเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้ เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านวิชาการและความเป็นเลิศทางวิชาการไปในสังคมชนบท ทั้งในด้าน การศึกษา การสาธารณสุข และการเกษตร เช่น การสอนหรือสาธิตแนะนำเรื่องการเลี้ยงสัตว์ การ ผสมพันธุ์ปลา การผสมเทียม การเพาะเห็ด การทำปุ๋ย ฯลฯ เพื่อให้ความรู้ในด้านการดำรงชีวิตและ การประกอบอาชีพ ซึ่งสามารถกระทำได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้แก่

1.1 ด้านศึกษา เช่น สร้างซ่อมแซมอาคารเรียนและพัฒนาโรงเรียน

สร้างสนามกีฬา จัดทำและสาธิตการจัดทำอุปกรณ์การศึกษา สาธิตและให้ความรู้ การจัดห้องสมุด ฯลฯ

1.2 ด้านสาธารณสุข เช่น สร้างศาลาอเนกประสงค์ ถังเก็บน้ำฝน ประปา

หมู่บ้านจุดสระ จุดบ่อน้ำ พัฒนาปรับปรุงหมู่บ้าน และสาธารณสุขสมบัติอื่น ๆ

1.3 ด้านคมนาคม เช่น การสร้างและซ่อมแซมสะพาน ถนน งานวางท่อ

ระบายน้ำ

1.4 ด้านการเกษตร เช่น การสร้างฝาย การจัดระบบการส่งน้ำทางเกษตร การ

ส่งเสริม เผยแพร่และสาธิตความรู้ทางการเกษตร สัตวแพทย์อาสา

1.5 ด้านสาธารณสุข เช่น การจัดชุดแพทย์เคลื่อนที่ ทันตแพทย์เคลื่อนที่ การ

ให้บริการและคำแนะนำความรู้ด้านอนามัยและสาธารณสุขทั่วไป

1.6 ด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น ปลูกป่า พัฒนา ปรับปรุง

อุทยานให้บริการความรู้ด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่าง ถูกต้อง

2. โครงการด้านศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย

เป็นกิจกรรมที่มีลักษณะ เป็นการจัดแสดง สาธิต จัดนิทรรศการ หรือกิจกรรม ทางด้านนาฏศิลป์ ดนตรีไทย การละเล่นพื้นเมือง การจัดกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทย และท้องถิ่น การจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันสงกรานต์ วันลอยกระทง วันเข้าพรรษา และ กิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมประเพณีไทย

3. โครงการด้านคุณธรรมและจริยธรรม

เป็นกิจกรรมที่มีลักษณะ จัดประชุม อบรมสัมมนา กิจกรรมที่ก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และการเปลี่ยนแปลงเจตคติ พฤติกรรมในด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ ความเป็นผู้นำ คุณธรรม จริยธรรม พัฒนาจิตใจของนิสิตนักศึกษา โดยใช้กลวิธี เทคนิค และวิธีการต่าง ๆ เช่น การ บรรยาย อภิปราย กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ การสร้างสถานการณ์จำลอง การศึกษา และปฏิบัติ ศาสนกิจต่าง ๆ เช่น ฟังธรรม อยู่จุดดั่ง เป็นต้น

4. โครงการด้านกีฬา

เป็นกิจกรรมที่มีลักษณะ ทั้งเป็นกีฬานันทนาการ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทักษะใน การเล่นกีฬาตามความสนใจและสมัครใช้เวลาว่างเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียด และ กีฬาเพื่อ ความเป็นเลิศ เป็นการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย กีฬามหาวิทยาลัยอาเซียน และ กีฬามหาวิทยาลัยโลก

5. โครงการด้านสัมมนากิจกรรมนิสิตนักศึกษา

เป็นกิจกรรมที่มีลักษณะ ในการเปิด โอกาสให้นิสิตนักศึกษา อาจารย์ และ บุคลากรฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาได้รับทราบแนวนโยบายและขอบข่ายของการส่งเสริมและ ดำเนินการจัดกิจกรรมนิสิตศึกษารวมทั้งกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัย

สุวรรณ วีเกษ (2545: 26-27) ได้จำแนกประเภทของกิจกรรมนักรักศึกษาไว้ ดังนี้

1. กิจกรรมด้านกีฬา หมายถึง กิจกรรมที่มุ่งให้นักศึกษาได้ออกกำลังกายระหว่าง นักศึกษาภายในสถาบันและนอกสถาบัน เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ไมตรีและเสริมสร้างความสามัคคี ระหว่างนักศึกษา

2. กิจกรรมด้านวิชาการ หมายถึง กิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมให้นักศึกษาใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนความรู้ในเรื่องต่าง ๆ เพื่อหาแนวทางที่ถูกต้องไป เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพให้แก่นักศึกษา

3. กิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรม หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษา ช่วยกันอนุรักษ์ ทำนุบำรุง เผยแพร่พัฒนาศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อปลูกฝังค่านิยมให้แก่ นักศึกษา ให้รักษาไว้ซึ่งศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ

4. ด้านบำเพ็ญประโยชน์ หมายถึงกิจกรรมที่จัดขึ้นให้นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์ต่อสังคมและแหล่งชุมชน เช่น การบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ อาสาพัฒนาชนบทอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม

สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2525 : 20-21) ได้แบ่งประเภทของกิจกรรมไว้ 6 ประเภทคือ

1. กิจกรรมด้านวิชาการ ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ ด้านวิชาการแก่นิสิตนักศึกษา

2. กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมความรู้และ ประสบการณ์แก่นิสิตนักศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรม

3. กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ กิจกรรมที่นิสิตนักศึกษากระทำเพื่อ ช่วยเหลือผู้อื่น ๆ การสร้างถาวรวัตถุที่เป็นสาธารณสมบัติ

4. กิจกรรมด้านกีฬา ได้แก่กิจกรรมที่มุ่งพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านร่างกาย จิตใจ ทักษะในการกีฬาและการฝึกซ้อมกีฬา

5. กิจกรรมด้านนันทนาการ ได้แก่กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อความบันเทิง พักผ่อน หย่อนใจ

6. กิจกรรมส่วนกลาง ได้แก่ กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเป็นศูนย์รวมของนิสิตนักศึกษา ควบคุมและให้การสนับสนุนกิจกรรมส่วนอื่น

วัลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 148-150) ได้แบ่งประเภทกิจกรรมตามการ พัฒนาการของนิสิตนักศึกษาได้ ดังนี้

1. กิจกรรมพัฒนาการปกครองตนเอง ได้แก่ องค์การบริหารกิจกรรมนิสิต นักศึกษา สโมสรนิสิตนักศึกษา สภานิสิตนักศึกษา กิจกรรมเหล่านี้ฝึกให้นิสิตนักศึกษารู้จัก ทำงานร่วมกัน ฝึกตัดสินใจ และรับผิดชอบงานด้านต่าง ๆ โดยวิธีการตามระบอบประชาธิปไตย

2. กิจกรรมพัฒนาสติปัญญา ได้แก่ ชมรมวิชาการต่าง ๆ ชมรมวิทยาศาสตร์ ชมรมภาษาอังกฤษ ชมรมภาษาไทย ฯลฯ ชมรมวิชาการเหล่านี้มักจะเกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขาที่ นิสิตนักศึกษาสังกัดอยู่

3. กิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคม ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งพัฒนามารยาทและระเบียบ ประเพณีในการอยู่ร่วมกับคนในสังคม การเข้าสมาคม ปัจจุบันกิจกรรมประเภทนี้ไม่ค่อยจะมีใน สถาบันอุดมศึกษา

4. กิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพและความพร้อมเพรียง ได้แก่ชมรมกีฬาต่าง ๆ
5. กิจกรรมพัฒนาความเสียสละเพื่อสังคม ได้แก่กิจกรรมที่มุ่งศึกษาให้นิสิต นักศึกษามีความตระหนักในบทบาทของการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสังคมหรือประเทศ
6. กิจกรรมพัฒนาศีลธรรม ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของนิสิต นักศึกษาให้มีความประพฤติและจริยธรรมเป็นที่พึงประสงค์แก่สังคม
7. กิจกรรมพัฒนาศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยน วัฒนธรรม ให้ภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมของชาติ
8. กิจกรรมสันทนาการ ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งพัฒนาให้นิสิตนักศึกษาใช้เวลาว่าง พักผ่อนหรือทำในสิ่งที่ตนสนใจ
9. กิจกรรมพัฒนาอาชีพ ได้แก่ กิจกรรมที่เตรียมนิสิตนักศึกษาไปสู่อาชีพในอนาคต
10. กิจกรรมทางการเมือง ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมสนับสนุนให้นิสิตนักศึกษา เกิดความสนใจในการเมือง เพื่อจะได้ไปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองมากขึ้น

2.5 หลักการดำเนินกิจกรรมนักศึกษา

สุคนธ์ ไชยเจริญ และธวัช ลัดลอย (2541 :11-12) ได้ให้หลักการจัดกิจกรรม โดยทั่วไป มีดังนี้

1. ควรจัดกิจกรรมเพื่อมุ่งพัฒนานักศึกษา
2. สถาบันควรสนับสนุนในด้านบุคลากร งบประมาณ สถานที่ การดำเนินงาน และระเบียบข้อบังคับ
3. ควรกำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแต่ละประเภทให้ชัด
4. ควรจัดประเภทและชมรมกิจกรรมให้เหมาะสม
5. การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาควรเป็นไปตามความสนใจ สถาบันจะไม่ตอบแทนในรูปแบบของผลการศึกษา
6. ควรให้นักศึกษาเป็นผู้ดำเนินการให้มากที่สุด โดยมีอาจารย์เป็นที่ปรึกษา
7. ควรนำเอาวิชาการในสาขาต่าง ๆ เช่น จิตวิทยา สังคมวิทยา การบริหาร เป็นต้น มาประยุกต์เข้ากับกิจกรรมนักศึกษา เพื่อให้กิจกรรมเป็นเครื่องมือที่ใช้พัฒนานักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
8. ควรพัฒนาอาจารย์ด้านกิจกรรม และผู้นำนักศึกษาให้เข้าถึงวัตถุประสงค์ นโยบาย และวิธีดำเนินการกิจกรรมนักศึกษา

9. ควรกำหนดหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาชมรม กิจกรรมให้ชัดเจน
10. ควรกำหนดหน้าที่ของผู้นำนักศึกษาในการทำกิจกรรม
11. ควรหาวิธีการเพื่อป้องกันมิให้เกิดผลเสียแก่นักศึกษาและสถาบัน
12. ควรทำการประเมินผลกิจกรรมทุกประเภท

พิชญ ภาสุก (อ้างในมลฤติ วงศ์วิโรจน์รักษ์ 2549 : 15) ก็ได้เสนอแนวทางในการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาไว้เป็นหลักการจัดกิจกรรมนักศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาก็เพื่อปลูกฝังและพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษาในทุก ๆ ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ
2. หลักในการควบคุมกิจกรรม ต้องมุ่งส่งเสริมวัตถุประสงค์ของสถาบันนั้น
3. นโยบายการควบคุม และการตัดสินใจของสถาบันในเรื่องการจัดกิจกรรม ควรขึ้นอยู่กับเหตุผลทางด้านศีลธรรม และภูมิหลังของการศึกษา ไม่ควรใช้อำนาจ
4. เนื่องจากนักศึกษาทุกคน มีความแตกต่างกันในด้านวุฒิภาวะ ด้านพื้นฐานทางครอบครัวและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ทางสังคม ฉะนั้นการควบคุมกิจกรรมควรกำหนดขอบเขตไว้อย่างกว้าง ๆ ให้สามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม
5. การร่วมกิจกรรมของนักศึกษาเป็นเพียงบทบาทหนึ่งเท่านั้นในฐานะที่นักศึกษา มีความสัมพันธ์กับสถานศึกษาโดยตรง การควบคุมจึงควรคำนึงถึงว่านักศึกษา ก็มีส่วนรับผิดชอบ ต่อสถาบันด้วย

กรมวิชาการ (2545 : 3-4) ได้เสนอหลักเกณฑ์ในการจัดกิจกรรมไว้ดังนี้

1. มีการกำหนดวัตถุประสงค์และแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม
2. จัดให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความสนใจ ความถนัด และความสามารถของผู้เรียน
3. บูรณาการวิชาการกับชีวิตจริง ให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต
4. ใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ฝึกให้คิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ จินตนาการ ที่เป็นประโยชน์และสัมพันธ์กับชีวิตแต่ละช่วงวัยอย่างต่อเนื่อง
5. จำนวนสมาชิกเหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรม
6. มีการกำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสม สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของสถานศึกษา
7. ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ มีครูอาจารย์ เป็นที่ปรึกษา โดยถือเป็นหน้าที่และงานประจำ และควรคำนึงถึงความปลอดภัย

8. ยึดหลักการการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ครู อาจารย์ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ชุมชนองค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

9. มีการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมโดยวิธีการที่หลากหลายและสอดคล้องกับ กิจกรรมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยให้ถือว่าเป็นเกณฑ์ประเมินผลการผ่านช่วงชั้นเรียน

2.6 การประเมินผลกิจกรรมนักศึกษา

ประภาพรรณ สุวรรณสุข (อ้างถึงในพัทธมน ศักดิ์ชัญญานนท์ 2544 :22)
ได้กล่าวถึงขั้นตอนการประเมินผลกิจกรรมนักศึกษาไว้ดังนี้

1. ดูว่าผลงานที่ทำไปแล้วนั้น ใกล้เคียงหรือบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่
2. จะเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป
3. ให้คณะกรรมการชุดใหม่ได้นำไปศึกษาแก้ไขต่อไป

เพื่อให้การจัดกิจกรรมนักเรียนมีประสิทธิภาพดีจะต้องมีการประเมินผลการจัด กิจกรรม การประเมินผลการจัดกิจกรรมนักเรียน นอกจากจะทำให้ทราบว่าบรรลุวัตถุประสงค์ หรือไม่ ยังเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมในอนาคตอีกด้วย การประเมินผลการจัดกิจกรรมนักเรียน ควรยึดหลักการดังนี้

การจัดกิจกรรมนักเรียนแต่ละครั้งควรมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน แน่นนอน เมื่อจัด กิจกรรมควรประเมินผลดูว่ากิจกรรมเหล่านั้นได้ผลตามที่วางไว้หรือไม่

1. ควรจะได้มีการประเมินผลกิจกรรมนักเรียนเป็นระยะ ๆ ตลอดปี เพื่อจะได้ ทราบว่าได้จัดกิจกรรมใดขึ้นบ้างและได้ผลอย่างไร

2. ผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่าย ได้แก่ผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษา สมาชิก ผู้ปกครอง ควรจะได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลกิจกรรมอย่างแท้จริง

3. การประเมินผลกิจกรรมนักเรียน ควรประเมินทุกด้าน ทั้งในด้าน วัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินงาน การจัดอุปกรณ์ ระยะเวลาที่จัด สถานที่ การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ของสมาชิก คุณค่าที่ได้รับและข้อเสนอแนะของสมาชิก ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมครั้ง ต่อ ๆ ไป

4. การประเมินผลกิจกรรม ควรใช้เครื่องมือหลายรูปแบบ เช่นการสังเกต พฤติกรรมในการร่วมกิจกรรมของสมาชิก การใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ การ ประชุม และการอภิปรายถึงกิจกรรมที่จัดขึ้น

5. การประเมินผลกิจกรรมแต่ละครั้งควรมีลักษณะเป็นปรนัย ไม่ควรใช้อารมณ์ หรือความรู้สึกส่วนตัวมาประเมินผลกิจกรรม

6. เมื่อประเมินผลเสร็จแล้ว ควรมีการบันทึกผลการประเมิน ไว้เป็นหลักฐานและ

แจ้งให้สมาชิกทราบ และนำผลที่ได้จากการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมที่จะจัดขึ้นในโอกาสต่อไป

พัทธมน ศักดิ์ชานนท์ (2544 :22) ได้เสนอวิธีการประเมินผลกิจกรรมนักศึกษา ดังนี้

1. การสังเกตพฤติกรรมของสมาชิกขณะร่วมกิจกรรมอาจจะดูได้จากขณะทำกิจกรรม เช่น ความกระตือรือร้นในการทำงาน สนุกสนานมากน้อยเพียงใด การสังเกตควรบันทึกไว้เป็นหลักฐาน ผู้สังเกตอาจเป็นผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษา หรือสมาชิก การสังเกตอาจสังเกตคนเดียวหรือใช้หลายคนก็ได้ แล้วมาอภิปรายร่วมกัน

2. การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ว่าเห็นอย่างไรบ้างเกี่ยวกับกิจกรรมที่จัดขึ้น และรวบรวมสรุปผลการสัมภาษณ์ไว้ให้เรียบร้อยพร้อมที่สมาชิกจะขอดูได้ทุกโอกาส

3. ดูจากผลงานของสมาชิก ว่าควรปรับปรุงส่งเสริมด้านใดเป็นพิเศษ

4. การใช้แบบสอบถาม อาจเป็นแบบเลือกตอบให้เช็ค (Check list) แบบมาตราส่วน (Rating Scale) แบบปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) ผู้ตอบควรมีหลายฝ่าย เช่น ผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษา สมาชิก หรือผู้ปกครอง เมื่อผู้ตอบ ตอบเสร็จแล้วรวบรวมข้อมูลที่ได้ นำมาตีความให้สำเร็จ แล้วแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

5. ใช้การบันทึก บันทึกพฤติกรรมของผู้มีส่วนร่วมกิจกรรมทุกฝ่าย โดยบันทึกตามพฤติกรรมที่เกิดขึ้น แต่ให้แสดงความคิดเห็นส่วนตัวลงไปด้วย เสร็จแล้วรวบรวมข้อมูลแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

6. การประชุมอภิปรายผลการจัดกิจกรรมนักเรียน ผู้ร่วมอภิปราย อาจเป็นคณะกรรมการการจัดกิจกรรมนักเรียน การอภิปรายอาจอยู่ในรูปแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี เพื่อนำผลมาปรับปรุง ผลการอภิปรายควรบันทึกไว้เป็นหลักฐาน

หลังจากที่ได้รับทราบเรื่องการประเมินผลกิจกรรมนักเรียน สิ่งที่ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องควรตระหนักในเรื่องการประเมินผลการจัดกิจกรรมนักเรียนคือ

1. บุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมจะต้องมีส่วนร่วมในการประเมินผลของการจัดกิจกรรมนั้น ๆ

2. ต้องใช้วิธีการประเมินผลหลายวิธี เช่น การออกแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การวางกล่องแสดงความคิดเห็น การอภิปราย การสังเกตและการแสดงออกของนักเรียน

3. ควรประเมินคุณค่าของกิจกรรมหลาย ๆ ด้าน เช่น ลักษณะกิจกรรม เนื้อหาของกิจกรรม วิธีการดำเนินกิจกรรม ช่วงระยะเวลาของการดำเนินกิจกรรม

4. การประเมินผลขณะที่กิจกรรมกำลังดำเนินอยู่ และหลังกิจกรรมสิ้นสุด

5. ผลการประเมินควรได้นำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขกิจกรรม

สรุปได้ว่า การประเมินผลกิจกรรมนักศึกษา เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้ทราบว่า กิจกรรมที่ดำเนินการไปแล้วนั้นสำเร็จตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด นอกจากนี้การประเมินผลการจัดกิจกรรมนักศึกษายังชี้ให้เห็นถึงข้อดีข้อเสีย ปัญหาและอุปสรรคของการจัดกิจกรรมแต่ละประเภท โดยจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการดำเนินงานให้ดีขึ้นในครั้งต่อไป

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 159-160) กล่าวถึงการประเมินกิจกรรมนิสิตนักศึกษาไว้ว่า งานกิจกรรมนิสิตนักศึกษาจะสำเร็จด้วยดีหรือไม่ คงต้องมีเกณฑ์ช่วยให้สามารถติดตาม เพื่อทราบว่าการจัดกิจกรรมดำเนินไปตามแบบแผน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เพียงใด ดังนั้น เจ้าหน้าที่ ในฝ่ายงานกิจกรรม ควรพยายามคิดหาวิธีที่จะติดตามกิจกรรมต่าง ๆ ที่นิสิตนักศึกษาจัดขึ้น วิธีการประเมินกิจกรรม อาจจะทำได้หลายวิธี ดังนี้

1. วิธีสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม การจัดกิจกรรม จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม
2. วิธีสอบถาม สัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกิจกรรมว่าพึงพอใจหรือไม่
3. แบบประเมินกิจกรรม ควรมีแบบประเมินหรือแบบรายงานกิจกรรม

3. แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร

สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งสหรัฐอเมริกา (American Association of School Administrators, 1955: 9-29) หรือ AASA ได้วิเคราะห์กระบวนการบริหารไว้ 5 ประการ คือ

3.1 การวางแผนงาน (Planning) หมายถึงการกำหนดแผนงานและโครงการที่จะทำในอนาคตตามเป้าหมายของหน่วยงาน ในการบริหารนั้น การวางแผนเป็นบทบาทแรกที่ผู้บริหารจะต้องใช้ในการบริหารงาน การวางแผนประกอบด้วย

- 3.1.1 มีการกำหนดขอบเขตและวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน
- 3.1.2 มีการกำหนดแผนเพื่อไปสู่วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
- 3.1.3 มีการวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้และอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้น
- 3.1.4 มีกระบวนการตัดสินใจในการนำแผนที่วางไว้ไปสู่การปฏิบัติ

กระบวนการในการวางแผนจะต้องทำอย่างต่อเนื่องและมีการพัฒนาปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา การวางแผนจะประสบความสำเร็จควรเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติมีส่วนร่วมเพื่อจะได้ข้อมูล

โดยตรงจากผู้ปฏิบัติมาใช้ในการวางแผน ข้อควรคำนึงของการวางแผนคือ การมีอำนาจของกลุ่มคน ซึ่งมีอิทธิพลต่อการวางแผน และอาจก่อให้เกิดความผิดพลาดในการวางแผนได้

3.2 การจัดสรรทรัพยากร (Allocation) หมายถึงการจัดหาและการจัดสรรทรัพยากรการเงิน กำลังคน และวัสดุตามความต้องการของแผนงาน การจัดสรรทรัพยากรเป็นกลยุทธ์ลำดับต่อมาที่ผู้บริหารใช้ในการบริหารงาน การจัดสรรทรัพยากรเป็นผลของการวางแผนซึ่งประกอบด้วย การบริหารจัดการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ บุคลากร การเงินและระบบสนับสนุนอื่น ๆ การบริหารบุคคลรวมทั้งผู้ปฏิบัติเก่าและใหม่ ขั้นตอนในการจัดสรรทรัพยากรทั้งหมดควรขึ้นอยู่กับคุณธรรม จริยธรรม

3.3 การให้แรงกระตุ้น (Stimulation) หมายถึงการให้แรงจูงใจและการบำรุงขวัญ เพื่อให้บุคลากรมีพฤติกรรมตามเป้าหมาย การสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นแก่บุคลากร เป็นส่วนที่ทำให้เกิดผลสำเร็จของงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้มากที่สุด ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้น เพื่อส่งเสริมให้งานเป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง การประเมินผลแบบเป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการ รวมถึงการปฏิบัติงานและความสามารถของบุคคล ล้วนอยู่ในส่วนของการสร้างแรงจูงใจ และระบบของการสร้างแรงจูงใจ เช่น การให้เงินเดือน การส่งเสริมสนับสนุน การให้รางวัล การกล่าวชมเชย เป็นต้น อย่างไรก็ตามการสร้างแรงจูงใจควรมีความยุติธรรมและไม่มีความลำเอียง

3.4 การประสานงาน (Co-ordination) หมายถึงการประสานกิจการด้านต่าง ๆ เพื่อสัมฤทธิ์ผลของงาน การประสานงานเป็นหัวใจที่สำคัญในการขับเคลื่อนให้งานเข้าสู่เป้าหมายที่ต้องการได้ การติดต่อสื่อสารทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการเป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจากทำให้เกิดการประสานงานทั้งแนวตั้ง (up) และแนวนอน (down) ซึ่งการประสานงานที่มีประสิทธิภาพควรประกอบด้วยบุคคลและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในขณะเดียวกันก็ต้องกระตุ้นให้เกิดการร่วมมือร่วมใจของทุกคนในหน่วยงาน นอกจากนี้การประสานงานยังทำให้เกิดระบบสนับสนุนจากภายนอกที่ช่วยให้งานสำเร็จได้ดียิ่งขึ้น

3.5 การประเมินผล (Evaluation) หมายถึงการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ การประเมินผลเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่เสมือนเป็นการสรุป ว่าตัวแปรอื่น ๆ ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ และเพียงใด ในการประเมินผลควรคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของงาน ความพัฒนาอย่างต่อเนื่องและความพึงพอใจของทุกฝ่าย โดยไม่ขัดต่อระบบคุณธรรมของหน่วยงาน

กูลิก และเออร์วิคค์ (<http://www.mpa8chonburi.com> ค้นคืน วันที่ 4 ตุลาคม 2550) ได้รวบรวมแนวคิดทางด้านการบริหาร POSDCORB ไว้ในหนังสือชื่อ “Paper on the Science of Administration : Notes on the Theory of Organization” โดยเสนอแนวคิดกระบวนการบริหาร ซึ่ง

เป็นที่รู้จักกันดี ชื่อว่า “POSDCORB” อันเป็นคำย่อของภาระหน้าที่ที่สำคัญของนักบริหาร 7 ประการ ได้แก่

1. P-Planning : การวางแผน เป็นการวางแผนโครงการกิจกรรมซึ่งเป็นการเตรียมการก่อนลงมือปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินการสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 2. O-Organizing : การจัดองค์การ เป็นการกำหนดโครงสร้างขององค์การโดยพิจารณาให้เหมาะสมกับงาน เช่น การแบ่งงาน (Division of Work) เป็นกรม กอง หรือแผนก โดยอาศัยปริมาณงาน คุณภาพของงาน หรือจัดตามลักษณะเฉพาะของงาน (Specialization) นอกจากนี้ อาจพิจารณาในแง่ของการควบคุม (Span of Control) หรือพิจารณาในแง่ของหน่วยงาน เช่น หน่วยงานหลัก (Line) และหน่วยงานที่ปรึกษา (Staff) เป็นต้น
 3. S-Staffing : การจัดหาคณากรมาปฏิบัติงาน เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรนั่นเอง ทั้งนี้เพื่อให้ได้บุคลากรมาปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับการจัดแบ่งหน่วยงานที่กำหนดเอาไว้
 4. D-Directing : การอำนวยการ เป็นภารกิจในการใช้ศิลปะในการบริหารงาน เช่น ภาวะผู้นำ (Leadership) มนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) การจูงใจ (Motivation) และการตัดสินใจ (Decision making) เป็นต้น
 5. CO- Coordinating : การประสานงาน เป็นการประสานให้ส่วนต่างๆ ของกระบวนการทำงานมีความต่อเนื่องกัน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และราบรื่น
 6. R-Reporting : การรายงาน เป็นกระบวนการและเทคนิคของการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาตามชั้นได้ทราบถึงผลการปฏิบัติงาน โดยที่มีความสัมพันธ์กับการติดต่อสื่อสาร (Communication) ในองค์การอยู่ด้วย
 7. B-Budgeting : การงบประมาณ เป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการทำบัญชีการควบคุมเกี่ยวกับเงินและการคลัง
- เกษม นรภาร (2546:14) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษาต้องทำอย่างเป็นกระบวนการ โดยเริ่มตั้งแต่การวางแผนการจัดหาและจัดสรรทรัพยากร การกระตุ้นการทำงาน การประสานงาน การประเมิน ซึ่งเป็นกระบวนการที่เป็นไปตามลำดับและสัมพันธ์กัน
- เซียร์ (Sears, อ้างถึงในเกษม นรภาร 2546:13) ได้วิเคราะห์กระบวนการบริหารการศึกษาตามแนวคิด POSDCoRB ได้กำหนดกระบวนการบริหารไว้ 5 ขั้นตอน

1. การวางแผน (Planning)
2. การจัดหน่วยงาน (Organizing)

3. การอำนวยการ (Directing)
4. การประสานงาน (Coordinating)
5. การควบคุม (Controlling)

วิเชียร รุ่งทวีชัย (2540) ได้วิเคราะห์กระบวนการบริหารของนักบริหารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาสรุปในการศึกษากระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดนครปฐม ไว้ ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) การวางแผน เป็นการกำหนดขั้นตอนรายละเอียดแต่ละเรื่องอย่างเป็นระบบ เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องที่เรียกว่า “กระบวนการวางแผน” กระบวนการดังกล่าวทำให้แผนมีคุณภาพสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือบริหารงานกิจกรรมลูกเสือได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. การจัดองค์การ (Organizing) การจัดองค์การนั้นเป็นการแบ่งส่วนหน่วยงานหรือการจัดส่วนราชการ (Decision of work) ในการบริหารนั้นถือว่าการจัดองค์การหรือการแบ่งส่วนราชการเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ปัจจุบันการแบ่งส่วนราชการในประเทศไทยกระทำโดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา โดยยึดรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติการแบ่งส่วนราชการบริหารแผ่นดินเป็นแม่บท การจัดองค์การปัจจุบันอาศัยปริมาณและคุณภาพของงานหรือจัดตามลักษณะเฉพาะของงาน (Specialization) นอกจากนี้ยังสามารถจัดได้โดยยึดสายงานเป็นหลัก (Span of control) หรือโดยวิเคราะห์สภาพการทำงานเป็นหน่วยงานหลัก (Line) หน่วยงานที่ปรึกษา (Staff) และหน่วยงานสนับสนุน (Auxiliary) ดังนั้นในกระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือจึงจำเป็นต้องมีการจัดองค์การและหน่วยงานเพื่อความคล่องตัวไปการปฏิบัติงาน
3. การบริหารงานบุคคล (Staffing) การบริหารงานบุคคลนั้นในปัจจุบันนิยมใช้ระบบคุณธรรม (Moral System) ซึ่งยึดหลักความสามารถ (Competence) หลักความเสมอภาค (Equity) หลักความมั่นคง (Security) และหลักความเป็นกลางทางการเมือง (Political neutrality) ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงานในโรงเรียนซึ่งรวมถึงกระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสืออีกด้วย
4. การอำนวยการสั่งการ (Directing) การอำนวยการหรือสั่งการนั้นถือได้ว่าเป็นศูนย์กลางของผู้บริหารจะต้องคอยอำนวยการต่าง ๆ เพื่อให้งานหรือกลไกทุกส่วนขององค์การดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อมีปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ จะต้องแก้ไขในทันที ดังนั้นในกระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือจึงจำเป็นต้องมีผู้บังคับบัญชา เช่นผู้อำนวยการลูกเสือในโรงเรียน ผู้กำกับลูกเสือ เพื่ออำนวยการสั่งการ เพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปด้วยความราบรื่น

5. การประสานงาน (Coordinating) การประสานงานที่ดีจะต้องมีลักษณะให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ เพื่อให้การปฏิบัติงานประสานสอดคล้อง กลมกลืน ราบรื่น และเรียบร้อย บรรลุเป้าหมาย ภายในระยะเวลาที่กำหนด การประสานงานเป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยศิลปะในการบริหารเป็นอันมาก ซึ่งในกระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือถือว่ามีความจำเป็นมาก เพื่อจะทำให้ภารกิจด้านลูกเสือมีความสัมพันธ์และดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

6. การรายงานผลการปฏิบัติงาน (Reporting) การรายงานผลการปฏิบัติงาน เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญต่อการบริหาร เพราะจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงพัฒนางานและสร้างความเข้าใจที่ชัดเจน ตลอดจนเป็นไปตามที่หน่วยงานต้องการในกระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบกิจกรรมลูกเสือต้องปฏิบัติเพื่อให้โรงเรียน ชุมชน และหน่วยที่เกี่ยวข้องได้ทราบความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรคแล้วนำไปแก้ไขปรับปรุงพัฒนางานต่อไป

7. การบริหารงบประมาณ Budgeting การงบประมาณในระบบราชการนั้นการจัดสรรงบประมาณจะตราเป็นพระราชบัญญัติ เพื่อจะกำหนดให้ชัดเจนว่าแต่ละกระทรวง ทบวง กรม จะได้งบประมาณเป็นจำนวนเท่าใด งบพัฒนาเท่าใด งบลงทุนจำนวนเท่าใด เป็นการกำหนดค่าใช้จ่ายอย่างสูงไว้ โดยการผ่านรัฐสภา การจัดสรรงบประมาณจะยึดแผนงาน โครงการเป็นหลัก ดังนั้นงบประมาณจึงถือเป็นสิ่งสำคัญในกระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือ เพราะการดำเนินงานนั้นจะต้องอาศัยปัจจัย ซึ่งระบบราชการหรือหน่วยงานไม่สามารถผลิตได้เอง เช่น เงินเดือน วัสดุ ครุภัณฑ์ พาหนะต่าง ๆ จำเป็นต้องจัดหางบประมาณทั้งสิ้น

จากการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร ผู้ศึกษาวิจัยจึงสรุปแนวการศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี โดยศึกษาการมีส่วนร่วม จำนวน 7 เรื่อง ได้แก่ การริเริ่มงาน การวางแผน การจัดหาสมาชิก การกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก การดำเนินกิจกรรมตามแผน การประสานงาน การสรุปและประเมินผล ในกิจกรรมนักศึกษา 5 กิจกรรมหลักที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้การสนับสนุน ได้แก่ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนา กิจกรรมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย กิจกรรมคุณธรรมและจริยธรรม กิจกรรมกีฬา และกิจกรรมการสัมมนากิจกรรมนักศึกษา

4 การบริหารงานกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยปทุมธานี

4.1 ประวัติความเป็นมา

ประวัติความเป็นมาของสำนักกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยปทุมธานี มหาวิทยาลัยปทุมธานีได้เริ่มวางโครงการก่อตั้งสำนักกิจการนักศึกษา พร้อมกับการเตรียมจัดตั้งวิทยาลัยปทุมธานี โดยได้เริ่มจัดหาบุคลากรวิชาชีพที่มีความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงาน จัดหาวัสดุ และครุภัณฑ์ต่างๆ เพื่อดำเนินการ โดยใช้สถานที่ของโรงเรียนเทคโนโลยีปทุมธานีเป็นที่ทำการชั่วคราว เมื่อวิทยาลัยเปิดดำเนินการ สำนักกิจการนักศึกษาได้ย้ายมาเปิดบริการที่ชั้น 2 ของอาคารเรียนในวิทยาลัยปทุมธานีจนถึงปัจจุบันตั้งแต่ปี พ.ศ.2544 เป็นต้นมาสำนักกิจการนักศึกษาได้ดำเนินการจัดเตรียมจัดโครงการต่างๆเพื่อพัฒนานักศึกษาทางด้านร่างกาย คุณธรรม จริยธรรมและ ศิลปวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการจัดกิจกรรมต่างๆ โดยให้ประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียงมีส่วนร่วม และจัดกิจกรรมต่างๆตามนโยบายของคณะกรรมการการอุดมศึกษาด้วยดีตลอดมา และวิทยาลัยปทุมธานีได้รับการยกฐานะให้เป็นมหาวิทยาลัยในปีการศึกษา 2548

4.2 ปรัชญา ปณิธาน และวัตถุประสงค์ของสำนักกิจการนักศึกษา

4.2.1 ปรัชญา

ริเริ่มสร้างสรรค์ มุ่งมั่นเสียสละ รู้หน้าที่มีคุณธรรม ประสานงานดีมีทีมงานที่พร้อม

4.2.1 ปณิธาน

จะส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมนักศึกษา ให้เป็นนักศึกษาที่พร้อมทั้งความรู้ ด้านวิชาการคุณธรรมจริยธรรม ภายใต้อิทธิพลของนักศึกษารวมทั้งริเริ่มและสร้างสรรค์กิจกรรมที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนานักศึกษา และสร้างชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัยปทุมธานี

4.2.3 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อพัฒนาให้นักศึกษาเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และรู้จักรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีไทย
- 2) เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีร่างกายและจิตใจที่แข็งแรงสมบูรณ์
- 3) เพื่อบริการนักศึกษาในด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียน

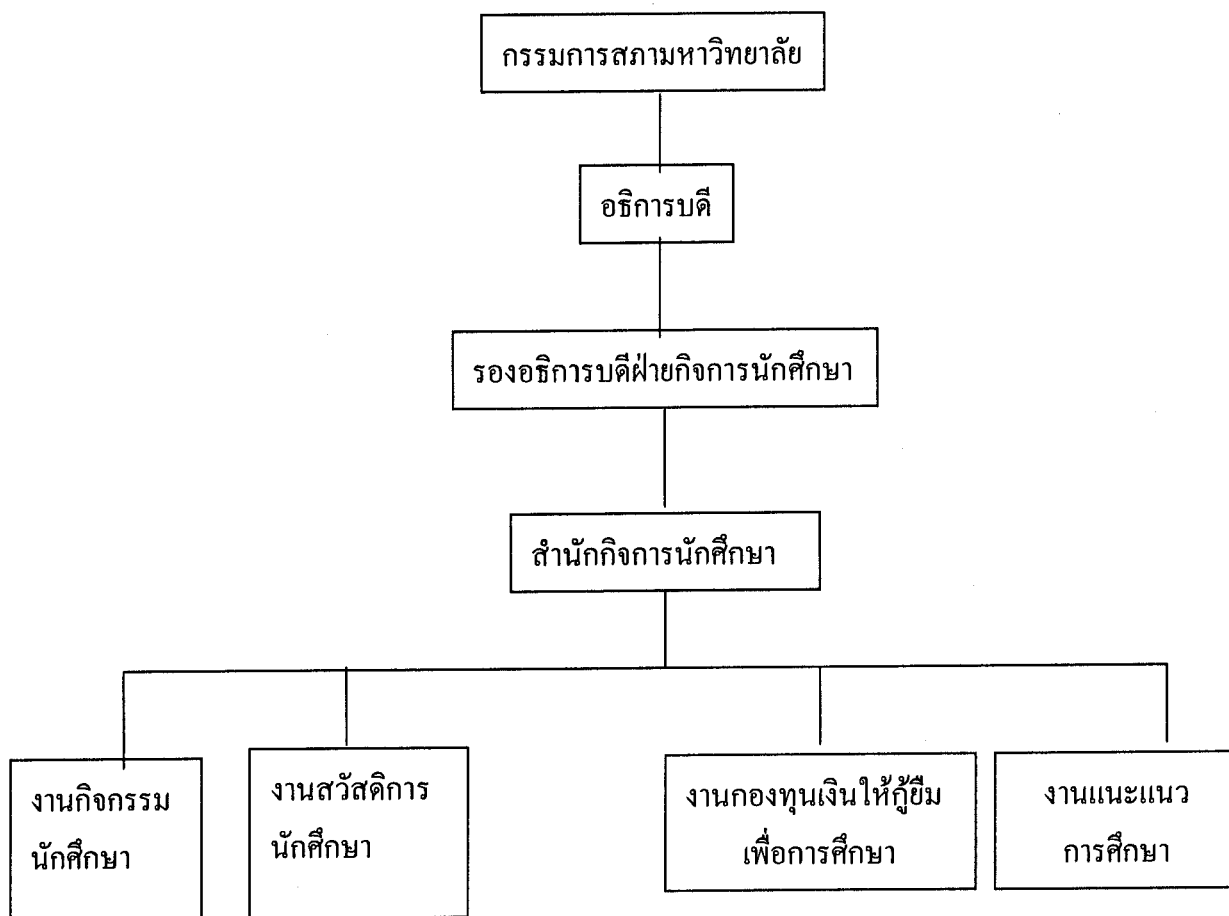
4.3 บทบาทหน้าที่รับผิดชอบ

1. ริเริ่มสร้างสรรค์กิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษาในด้าน วิชาการ กีฬา บำเพ็ญประโยชน์ ศิลปวัฒนธรรม

2. ส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้ด้านวิชาการ และประสบการณ์ในการทำงาน ประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยแก่บุคคล ภายนอก

3. ให้บริการนักศึกษาในด้านต่างๆเพื่อให้เกิดความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียน

4.4 โครงสร้างการบริหารงานของสำนักกิจการนักศึกษา

ภาพที่ 2.2 โครงสร้างการบริหารงานของสำนักกิจการนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยปทุมธานี

สำนักกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยปทุมธานี ได้ดำเนินการกิจในการพัฒนานักศึกษา ในด้านต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน และวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยปทุมธานี ที่ จะเน้นในเรื่องคุณภาพการศึกษา และการผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้ที่กอบปรักด้วยความรู้ ความสามารถ ทางวิชาการ เป็นคนที่รู้จักคิด วิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการพัฒนา ตนเอง แสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่เสมอ สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

ของสังคมโลก มีคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุวรรณ วิเศษ (2545: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมนักศึกษาของ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษามีความเห็นต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังในภาพรวม มีความเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเห็นรายด้านพบว่า ด้านกีฬา ด้านวิชาการ และด้านศิลปวัฒนธรรม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านบำเพ็ญประโยชน์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

2. นักศึกษาที่สังกัดภาควิชาต่างกันมีความเห็นต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาของคณะ ครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบังไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็น รายด้านพบว่า

2.1 ด้านกีฬา : นักศึกษาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม มีความคิดเห็นแตกต่างกันจาก นักศึกษาภาควิชาภาษาและสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ด้านวิชาการ : นักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตรมีความคิดเห็นแตกต่างกันจาก นักศึกษาภาควิชาภาษาและสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ด้านศิลปะและวัฒนธรรม : นักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตรมีความคิดเห็น แตกต่างจากนักศึกษภาควิชาภาษาและสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ด้านบำเพ็ญประโยชน์ : นักศึกษาที่สังกัดภาควิชาต่างกัน มีความคิดเห็นไม่ แตกต่างกัน

นักรบ ระวีการณ์ (อ้างถึงในมลฤดี วงศ์วิโรจน์รักษ์ 2549 : 33) ได้ศึกษารูปแบบการ จัดกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเอกชน โดยศึกษาสภาพและรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่าปัญหาและอุปสรรคที่พบในรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษา คือ คณะกรรมการ นักศึกษาขาดการวางแผน ประสานงานและประเมินผล ขาดความเข้าใจในหลักการ วัตถุประสงค์ นโยบาย และขั้นตอนการดำเนินงาน อาจารย์และบุคลากรฝ่ายกิจกรรมนักศึกษามีน้อย ขาด ประสพการณ์ไม่มีสถานที่ทำงานอย่างเป็นทางการ แนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรม นักศึกษา คือ ควรสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เกี่ยวกับปรัชญา

วัตถุประสงค์ นโยบาย และขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม ให้รองอธิการบดีฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา มีอำนาจเด็ดขาดในการอนุมัติกิจกรรม ให้ความสำคัญต่ออาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรม และมหาวิทยาลัย ควรจะอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมนักศึกษาอย่างเต็มที่

นลินี กิติเวชกุล (อ้างถึงในมลฤดี วงศ์วิโรจน์รัชนี 2549 : 33-34) ได้ศึกษาการรับรู้ การเข้าร่วมและความคิดเห็นต่อกิจกรรมนิสิตของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยได้ศึกษาและสรุปผลวิจัยคือ

1. การรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรมนิสิต ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นิสิตส่วนใหญ่ไม่ทราบข้อมูลของกิจกรรมสโมสรนิสิตจุฬา (กิจกรรมส่วนกลาง) กิจกรรมฝ่ายวิชาการ กิจกรรมฝ่ายพัฒนาสังคมและบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนกิจกรรมฝ่ายกีฬา
2. การเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นิสิตส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมสโมสรนิสิตจุฬา (กิจกรรมส่วนกลาง) กิจกรรมฝ่ายวิชาการ กิจกรรมฝ่ายพัฒนาสังคมและบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนกิจกรรมฝ่ายกีฬา
3. การเปรียบเทียบการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างชั้นปีและเพศ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกิจกรรมนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (กิจกรรมส่วนกลาง) กิจกรรมฝ่ายวิชาการ กิจกรรมฝ่ายพัฒนาสังคมและบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนกิจกรรมฝ่ายกีฬา
4. ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนิสิต ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นิสิตที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมมีความเห็นว่าการก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวเอง ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมในระดับปานกลาง คือ กิจกรรมสโมสรนิสิตจุฬา (กิจกรรมส่วนกลาง) กิจกรรมฝ่ายวิชาการ กิจกรรมฝ่ายศิลปวัฒนธรรม สำหรับกิจกรรมฝ่ายพัฒนาสังคมและบำเพ็ญประโยชน์ นิสิตมีความคิดเห็นว่าการก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวเอง ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมในระดับมาก และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง และกิจกรรมฝ่ายกีฬา นิสิตมีความคิดเห็นว่าการก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมในระดับน้อย

ความคิดเห็นของนิสิตที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม ทั้ง 5 ฝ่าย ส่วนใหญ่เพราะสาเหตุ ประสพปัญหาด้านการเรียน จะไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมและลักษณะของกิจกรรม ไม่สอดคล้องกับความต้องการ

ไวคุณท์ ทองอร่าม (อ้างถึงในพัทธมน ศักดิ์ฐานนท์ 2544 : 48) ได้ทำการวิจัยการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาในสถาบันราชภัฏรำไพพรรณีตามความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่าการดำเนินงานกิจการนักศึกษาโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกเป็นงานแต่ละงานพบว่า การดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา งานส่งเสริมกีฬาและนันทนาการ งานพัฒนาบุคลิกภาพ

และวินัย มีความเหมาะสมในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายการประเมินในบางข้อที่นักศึกษามีความเห็นต่ำสุดเหมือนกันทั้ง 4 งาน และมีความเหมาะสมปานกลางคือ งานกิจกรรมนักศึกษา งานส่งเสริมกีฬาและนันทนาการ งานพัฒนาบุคลิกภาพและวินัย งานบริการและสวัสดิการนักศึกษา ได้แก่ การตรวจสอบการใช้เงินในการทำกิจกรรมหรือในการดำเนินการเพราะว่านักศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการเบิกจ่ายเงินและการพัสดุ

พัทธรณ ศักดิชฎานนท์ (2544:บทคัดย่อ) วิจัยบทบาทของผู้บริหารในการสนับสนุนกิจกรรมนักศึกษาในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าผู้บริหารให้การสนับสนุนกิจกรรมนักศึกษาด้านการวางแผนอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการจัดสรรทรัพยากร ด้านการให้แรงกระตุ้น ด้านการประสานงาน และด้านการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมที่สังกัดสถานศึกษาต่างประเภทและต่างคณะวิชา มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการสนับสนุนกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกัน และมีข้อเสนอแนะว่าควรมีการวางแผนที่ชัดเจนและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ ควรจัดสรรทรัพยากรในการทำงาน กิจกรรมให้เพียงพอ ควรเสริมแรงจูงใจให้กับผู้ที่ตั้งใจทำงานกิจกรรมด้วยความจริงใจ ควรประชุมประสานงานกิจกรรมเพื่อความเข้าใจในการทำงาน และควรมีการประเมินผลกิจกรรมทุกครั้ง เพื่อใช้ในการปรับปรุงแก้ไขครั้งต่อไป

ยุทธพงษ์ ยุคคุณธร (2543:บทคัดย่อ) วิจัยการจัดกิจกรรมนักเรียนนักศึกษาในวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 4 พบว่าโดยภาพรวมนักศึกษามีความคิดเห็นสูงสุดด้านความต้องการ ความพึงพอใจ โอกาสเข้าร่วม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ พัฒนาความสามารถพิเศษ มีสุขภาพกายดีขึ้น มีความรับผิดชอบมากขึ้น ได้พัฒนาทักษะในการเป็นผู้นำ และเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม ช่วยเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ คือ กิจกรรมการแข่งขันกีฬา ภายใน ยกเว้นความคิดเห็นสูงสุดด้านนำไปประกอบอาชีพคือกิจกรรมดูงานสถานประกอบการ ด้านการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ คือกิจกรรมการปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ ด้านการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์คือกิจกรรมดนตรีและร้องเพลง ด้านเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์คือกิจกรรมได้วาทีและการประกวดสุนทรพจน์ ด้านมีสุขภาพจิตดีขึ้นและด้านปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมคือกิจกรรมการบวช สมานใจ พัฒนาจิต ด้านมีระเบียบวินัยคือกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ ด้านพัฒนาค่านิยมแบบประชาธิปไตยคือกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดและโรคเอดส์ ด้านเกิดความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย และด้านเกิดความรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์คือกิจกรรมวันสำคัญทางพุทธศาสนา

สร้อยแก้ว ดวงเบ็ญ (2548:บทคัดย่อ) ได้วิจัยการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาของโรงเรียนลำปางพณิชยการและเทคโนโลยี สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้ สิ่งที่มีหรือปฏิบัติสูงสุดในด้าน

การวางแผนการดำเนินงานคือมีการกำหนดความรับผิดชอบกิจกรรมด้านต่าง ๆ และระยะเวลาไว้
 อย่างชัดเจน ด้านการดำเนินงานตามแผน คือบุคลากรต้องมีมนุษยสัมพันธ์ในการประสานงานกับ
 บุคคลอื่นๆ ได้ดี ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาแต่ละงาน
 มีหัวหน้างานกิจกรรมนักศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุง แก้ไข
 พัฒนางานมีการนำเสนอข้อมูลรวมของการประเมินผลมาปรับปรุง แก้ไข พัฒนางาน ในส่วนแสดง
 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่ไม่มีหรือไม่ปฏิบัติ ด้านการวางแผนหรือเรื่องการจัดทำเอกสาร
 ประชาสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน การดำเนินงานตามแผนคือการประชุมสัมมนานอกสถานที่เพื่อ
 เพิ่มประสบการณ์ ส่วนการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล คือการแจ้งผลการประเมินให้บุคลากรใน
 โรงเรียนทราบ และด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุง แก้ไข พัฒนางาน คือการรายงานผล
 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง พัฒนางาน การมีส่วนร่วมของผู้ร่วมดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาที่มี
 มากที่สุดในด้านการวางแผน ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และด้านการนำผลการ
 ประเมินมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนางาน คือหัวหน้างานกิจกรรมนักศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผน
 คืออาจารย์ที่ปรึกษา และในแต่ละด้านผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมศึกษาน้อย
 ที่สุด แนวทางการพัฒนางานส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษา ด้านการวางแผนคือควรให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุก
 ฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานกิจกรรม เพื่อให้ได้แนวคิดที่หลากหลาย ด้านการ
 ดำเนินงานตามแผนคือ ควรมีการประชุมสัมพันธ์อย่างทั่วถึง เพื่อทราบวัน เวลา สถานที่ ในการ
 ดำเนินงานล่วงหน้า ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลคือ ควรระบุวัน เดือน ปีที่ชัดเจนและม
 การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอทุกแผนงาน ทุกโครงการ ด้าน
 การนำผลการประเมินมาปรับปรุง แก้ไข พัฒนางาน คือควรมีการประชุมชี้แจงถึงปัญหา การแก้ไข
 ปรับปรุงหรือพัฒนางาน และควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลของการประเมินผลหลาย ๆ ครั้ง และนำมา
 เปรียบเทียบกัน สรุปงานที่ผิดพลาด หรือบกพร่อง มาปรับปรุงแก้ไขตามปัญหาที่พบ

สร้อยญา บุญเกิด (2542:63-65) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา
 ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่ากิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น นักศึกษาให้ความ
 สนใจกับกิจกรรมในระดับมากทุกข้อ และกิจกรรมที่นักศึกษาต้องการให้มหาวิทยาลัยส่งเสริม
 ได้แก่กิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษา กิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมและกิจกรรมด้าน
 สังคม นักศึกษาต้องการให้มหาวิทยาลัยปรับปรุงรูปแบบให้เป็นที่สนใจต่อนักศึกษา ส่วนปัญหา
 บางกิจกรรมไม่ได้รับความสนใจจากผู้บริหาร อาจารย์หรือบุคลากรของมหาวิทยาลัย แต่ได้รับความ
 สนใจอย่างมากจากนักศึกษาทำให้นักศึกษาไม่สามารถดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ ได้

สุคนธ์ ไชยเจริญ และ ธวัช ลัดลอย (2541: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์บางพระในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์บางพระโดยส่วนรวมทั้ง 5 ด้าน พบว่า อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านนักศึกษาสัมพันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านกีฬา ด้านพัฒนาสังคมและบำเพ็ญประโยชน์ ด้านศิลปวัฒนธรรม และด้านนักศึกษาสัมพันธ์ นักศึกษามีส่วนร่วมในระดับน้อย
2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์บางพระ จำแนกตามเพศทั้ง 5 ด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์บางพระ จำแนกตามสาขาวิชา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน
4. ปัญหาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์บางพระ พบว่าทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัญหาทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

บุพิน จงเจริญทรัพย์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้นเรื่องเกี่ยวกับการใช้สิทธิในการลงคะแนนเลือกตั้งผู้แทนนักศึกษาในโอกาสต่าง ๆ การทำหน้าที่ในชมรม/ชุมนุมด้วยความเต็มใจ และรู้สึกภาคภูมิใจ และเรื่องการเข้าร่วมกิจกรรมเพราะสนใจวิธีจัดกิจกรรมและวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรม ที่นักศึกษามีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับมาก
2. นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงของสถาบันราชภัฏจันทรเกษมมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาไม่แตกต่างกัน
3. นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4
4. นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนปานกลางมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

5. นักศึกษามีการพัฒนาตนเองโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักศึกษามีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมากทุกด้าน

6. นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมเพศชายและเพศหญิงมีการพัฒนาตนเองโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษาเพศชายและนักศึกษาเพศหญิงมีการพัฒนาตนเองในด้านการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง และด้านการพัฒนาเป้าหมายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่ศึกษาอยู่ชั้นปีต่างกันมีการพัฒนาตนเองโดยรวมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ต่างชั้นปีมีการพัฒนาตนเองด้านการพัฒนาความสามารถ ด้านการจัดการด้านอารมณ์ ด้านการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง ด้านการพัฒนาการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ ด้านการพัฒนาเป้าหมาย ด้านการพัฒนาบุรณภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีการพัฒนาตนเองโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการพัฒนาตนเองด้านการจัดการด้านอารมณ์ ด้านการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง ด้านการพัฒนาการติดต่อสัมพันธ์อย่างมีวุฒิภาวะ ด้านการพัฒนาเป้าหมาย ด้านการพัฒนาบุรณภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

9. การพัฒนาตนเองของนักศึกษาโดยรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความสามารถ ด้านการจัดการด้านอารมณ์ ด้านการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ ด้านการพัฒนาเป้าหมาย ด้านการพัฒนาบุรณภาพล้วนมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปาน เป็รื่องศิลปะรัตน (2540: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องสภาพและปัญหาของการจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียน สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร หลักเกณฑ์การจัดกิจกรรมในสถานศึกษาและคำนึงถึงความพร้อมในด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ และสถานที่ ซึ่งหัวหน้าหมวดกิจกรรมโรงเรียนประสบปัญหาที่บุคลากรมีคาบสอนมาก ไม่ค่อยเห็นความสำคัญ และไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมสถานทีคับแคบไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรม ขาดงบประมาณในการสนับสนุนการผลิต สื่อและกิจกรรม

ไม่สามารถจัดเวลาสำหรับการนิเทศได้อย่างเหมาะสม นักเรียนไม่รายงานผลการปฏิบัติกิจกรรมให้
อาจารย์ทราบ

ศศิเทพ ปรำนำนาค (2543:บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาการจัดกิจกรรม
นักเรียนพบว่า โรงเรียนกำหนดนโยบายการจัดกิจกรรมโดยยึดความต้องการของผู้เรียน สอดคล้อง
กับหลักเกณฑ์การจัดกิจกรรมในสถานศึกษาและจุดประสงค์ของหลักสูตร โดยคำนึงถึงความพร้อม
ของบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารโรงเรียนฝ่าย
วิชาการ หัวหน้าหมวดกิจกรรม และอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย
และการวางแผนการจัดกิจกรรมของโรงเรียน นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมตามความสมัครใจ และมีการ
ใช้สถานที่อย่างเต็มพื้นที่ ปัญหาการจัดกิจกรรม พบว่า โรงเรียนมีปัญหาการจัดกิจกรรมนักเรียนใน
เรื่อง ผู้บริหารโรงเรียนขาดดุลพินิจในการวินิจฉัยสั่งการให้ความสำคัญ และสนับสนุนการจัด
กิจกรรมน้อย ขาดบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณไม่เพียงพอ ครูอาจารย์ขาดความรู้ และ
ทักษะในการดำเนินกิจกรรมและไม่ร่วมมือ นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม และ
ไม่เห็นความสำคัญ

ภรณ์ยู พิระพงษ์ (2545:บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารกิจกรรม
นักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พบว่า สภาพการบริหารกิจกรรมของโรงเรียน
ทั้งโดยภาพรวม และรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ดังนี้ นโยบาย หรือปรัชญา
ของโรงเรียน ประเภท หรือลักษณะกิจกรรมนักเรียน ปฏิทินประจำปี หลักการ และแนวทางในการ
จัดกิจกรรมนักเรียน การประเมินผลการบริหารองค์กร และอาจารย์ที่ปรึกษา ทุกโรงเรียนมีนโยบาย
หรือ ปรัชญา การจัดตั้งกิจกรรมทั้งสองวิธี คือ ทั้งครูและนักเรียน สามารถเสนอเพื่อจัดตั้งกิจกรรม
ได้ ประเภทกิจกรรมที่นักเรียนสนใจมากที่สุดคือ กีฬา ครูส่วนใหญ่เป็นที่ปรึกษากิจกรรม หลาย
โรงเรียนคณะกรรมการบริหารองค์กรของชุมชน มีการกระตุ้นให้นักเรียนเข้าร่วมชุมชน และ
โรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่มีกิจกรรมนักเรียน การประเมินผลยังเป็นการประเมินของที่ปรึกษา โดย
การตรวจสอบการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน หลายโรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนและเพื่อ
ประเมินกันเอง แต่ไม่ปรากฏว่ามีการประเมินผลรวมทั้ง โรงเรียน

Donald (1974: 1882-A อ้างถึงในมลฤดี วงศ์วิโรจน์รักษ์ 2549 :35-36) ได้ศึกษา
เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิต อาจารย์ และสมาชิกสภาวิทยาลัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนิสิต
ของวิทยาลัยชุมชนในรัฐเวอร์จิเนีย จุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของ
นิสิต อาจารย์ และสมาชิกสภาวิทยาลัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนิสิต 5 ประเภท คือการปกครองนิสิต
กิจกรรมสภานิสิต กิจกรรมการพิมพ์ กิจกรรมความสนใจพิเศษ และการบำเพ็ญประโยชน์ของนิสิต
กลุ่มตัวอย่างมาจากวิทยาลัยชุมชน 5 แห่ง โดยสุ่มนิสิตร้อยละ 10 ของนิสิตทั้งหมดกับอาจารย์

ร้อยละ 25 ของอาจารย์ทั้งหมดเช่นกัน และสมาชิกสภาวิทยาลัยทั้งหมด ผลการศึกษาสรุปได้ว่า คณะกรรมการที่เข้ามาเป็นผู้ปกครองนิสิต ควรจะต้องมาจากการเลือกตั้ง สภานิสิตทุกแห่งมีรูปแบบการจัดเหมือนกันหมด กิจกรรมการพิมพ์ที่จัดคือ การออกหนังสือพิมพ์และวารสาร กิจกรรมความสนใจพิเศษจัดกันอย่างกว้างขวางและแตกต่างกันไปอย่างมากในแต่ละวิทยาลัย และกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ของนิสิตทุกวิทยาลัย มีความคาดหวังไว้สูงมาก แต่เมื่อปฏิบัติจริงแล้ว มักจะทำได้ไม่ตามแผนการ โดยผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า คณะกรรมการปกครองนิสิตควรจะต้องรู้และเข้าใจบทบาทของตนเองให้มากกว่านี้ ทางมหาวิทยาลัยควรมีการประชาสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมให้มากกว่านี้ เพราะเท่าที่เป็นอยู่นิสิตมีปัญหาเรื่องนี้มาก โครงการของสภานิสิต ควรจะได้รับคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญในด้านการจัดองค์การ กิจกรรมทุกประเภทควรจัดขึ้นตามความต้องการของนิสิตส่วนใหญ่

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามกระบวนการ ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานีในปีการศึกษา 2550 จำนวน 605 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยปทุมธานี เพศชาย จำนวน 381 คน นักศึกษาเพศหญิง จำนวน 217 คน รวม 598 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลมีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ (check-list) และมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และแบบสอบถามแบบปลายเปิด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น จำนวน 1 ฉบับ เรื่องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา ของคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี สอบถามระดับของเรื่องที่มีส่วนร่วม 7 เรื่อง ในกิจกรรมนักศึกษา 5 กิจกรรม ดังนี้

โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับ เพศ และกิจกรรมนักศึกษากิจกรรมใดที่เข้าร่วมมากที่สุด 1 กิจกรรมใน 5 กิจกรรม ประกอบด้วย

1. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนา
2. กิจกรรมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย
3. กิจกรรมคุณธรรมและจริยธรรม
4. กิจกรรมกีฬา
5. กิจกรรมการสัมมนากิจกรรมนักศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่องที่มีส่วนร่วมและระดับมีส่วนร่วมในกิจกรรม
นักศึกษา 7 เรื่อง จำนวน 49 ข้อ ประกอบด้วย

1. การริเริ่มงาน	5 ข้อ
2. การวางแผน	9 ข้อ
3. การจัดหาสมาชิก	2 ข้อ
4. การกำหนดบทบาทหน้าที่ของ สมาชิก	5 ข้อ
5. การดำเนินกิจกรรมตามแผน	9 ข้อ
6. การประสานงาน	4 ข้อ
7. การสรุปและประเมินผล	15 ข้อ

ในคำถามแต่ละข้อ มีคำตอบให้เลือกเหมือนกันทุกข้อ 5 คำตอบ โดยให้ผู้ตอบ

เลือกระดับใดระดับหนึ่ง

5	หมายถึง	การมีส่วนร่วมมากที่สุด
4	หมายถึง	การมีส่วนร่วมมาก
3	หมายถึง	การมีส่วนร่วมปานกลาง
2	หมายถึง	การมีส่วนร่วมน้อย
1	หมายถึง	การมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

(รายละเอียดตาม ภาคผนวก ข)

2.2 การสร้างเครื่องมือและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

2.2.1 ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา

2.2.2 จัดทำร่างแบบสอบถามตามหลักเกณฑ์

- 1) การหาความตรง (Validity) ผู้วิจัยได้นำ แบบสอบถามฉบับร่าง ไปให้

อาจารย์ผู้ควบคุมตรวจสอบแนะนำ นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้าน
กิจกรรมนักศึกษาตรวจสอบความตรงทางด้านเนื้อหา (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตามภาคผนวก ก) แล้ว
ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษา

2) การหาความเที่ยง (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยปทุมธานี จำนวน 20 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเที่ยง โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของไค้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .98 จากนั้นนำผลที่ได้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำ เพื่อนำไปดำเนินการวิจัยต่อไป (รายละเอียดตามภาคผนวก ค)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 การประสานงาน นำหนังสือจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชขอความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยปทุมธานีในการให้นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ตอบแบบสอบถาม

3.2 การส่งแบบสอบถาม ใช้วิธีส่งแบบสอบถามและรับกลับคืนด้วยตนเอง โดยได้ขอความอนุเคราะห์จากอาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยปทุมธานีและเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการของมหาวิทยาลัยปทุมธานี

3.3 การเก็บรวบรวมแบบสอบถาม แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 605 ฉบับ ได้รับกลับคืน 598 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.42

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1 นำแบบสอบถามที่ได้มาให้คะแนน มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ (อ้างถึงในสุคนธ์ไชยเจริญ และธวัช ลัดลอย 2541: 33)

คะแนน 4.50-5.00	หมายถึง	การมีส่วนร่วมมากที่สุด
คะแนน 3.50-4.49	หมายถึง	การมีส่วนร่วมมาก
คะแนน 2.50-3.49	หมายถึง	การมีส่วนร่วมปานกลาง
คะแนน 1.50-2.49	หมายถึง	การมีส่วนร่วมน้อย
คะแนน 1.00-1.49	หมายถึง	การมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

4.2 นำ ไปวิเคราะห์หาค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

4.2.1 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา ของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยปทุมธานี โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

**4.2.2 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาระหว่างเพศชาย
และหญิง** โดยการแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที

4.2.3 เรื่องที่มีส่วนร่วมและระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา
โดยการแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

**4.2.4 เปรียบเทียบเรื่องและระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละกิจกรรมนักศึกษา
ระหว่างเพศชายและหญิง** โดยการแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา ของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยปทุมธานี ผู้วิจัยจะนำเสนอการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลตามลำดับดังนี้ (1) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา ของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี (2) ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา (3) เรื่องที่มีส่วนร่วมและระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา โดยภาพรวม และ (4) เรื่องที่มีส่วนร่วมและระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละกิจกรรมนักศึกษา

1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา ของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

จากการสอบถามเฉพาะกิจกรรมที่นักศึกษาเข้าร่วมมากที่สุด 1 กิจกรรม พบว่าจำนวนนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เป็นนักศึกษาชาย 381 คน หญิง 217 คนดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามเพศ

กิจกรรม	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ
1. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนา	114	65	179	29.93
2. กิจกรรมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย	26	20	46	7.69
3. กิจกรรมคุณธรรม จริยธรรม	40	18	58	9.70
4. กิจกรรมกีฬา	148	54	202	33.78
5. กิจกรรมการสัมมนากิจกรรมนักศึกษา	53	60	113	18.90
รวม	381	217	598	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กิจกรรมที่นักศึกษาเข้าร่วมมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดมีลำดับดังนี้ กิจกรรมกีฬา กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนา กิจกรรมการสัมมนากิจกรรมนักศึกษา กิจกรรมคุณธรรมและจริยธรรม และกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย

2. ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา

โดยภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามกิจกรรมและตามเพศ พบว่านักศึกษาชาย และหญิงมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกกิจกรรม ยกเว้นกิจกรรมคุณธรรมจริยธรรม ที่นักศึกษาชายมีส่วนร่วมในระดับมาก ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาระหว่างเพศชาย-หญิง

กิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม						t	sig
	ชาย (381 คน)			หญิง (217 คน)				
	\bar{X}	SD	ความหมาย	\bar{X}	SD	ความหมาย		
1. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ หรือ อาสาพัฒนา	3.21	.092	ปานกลาง	2.85	0.84	ปานกลาง	2.61	.01*
2. กิจกรรมศิลปวัฒนธรรม และประเพณีไทย	3.11	0.65	ปานกลาง	3.16	0.73	ปานกลาง	-2.30	.82
3. กิจกรรมคุณธรรมและจริยธรรม	3.69	0.85	มาก	3.34	0.72	ปานกลาง	1.5	.13
4. กิจกรรมกีฬา	3.23	0.91	ปานกลาง	3.26	.99	ปานกลาง	-.20	.83
5. กิจกรรมการสัมมนา กิจกรรมนักศึกษา	3.31	1.09	ปานกลาง	2.89	0.97	ปานกลาง	2.14	.03*

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.2 เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมระหว่างนักศึกษาชาย และหญิงพบว่า การมีส่วนร่วมของนักศึกษาชายสูงกว่านักศึกษาหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนา และกิจกรรมการสัมมนา กิจกรรมนักศึกษา สำหรับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันตามนัยสำคัญ

3. เรื่องที่มีส่วนร่วมและระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา โดยภาพรวม

เมื่อพิจารณาเรื่องที่มีส่วนร่วม 7 เรื่อง (การริเริ่มงาน การวางแผน การจัดหาสมาชิก การกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก การดำเนินกิจกรรมตามแผน การประสานงาน และการสรุปและประเมินผล) และระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละเรื่อง โดยภาพรวมพบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา ทั้ง 7 เรื่องอยู่ในระดับปานกลาง ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 เรื่องที่มีส่วนร่วมและระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา ของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

เรื่องที่มีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	SD	ความหมาย
1. การริเริ่มงาน	3.22	1.03	ปานกลาง
2. การวางแผน	3.16	1.02	ปานกลาง
3. การจัดหาสมาชิก	3.41	1.11	ปานกลาง
4. การกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก	3.19	1.09	ปานกลาง
5. การดำเนินกิจกรรมตามแผน	3.23	0.97	ปานกลาง
6. การประสานงาน	3.12	1.05	ปานกลาง
7. การสรุปและประเมินผล	3.17	1.02	ปานกลาง

เมื่อพิจารณาเรื่องและระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาระหว่างเพศชาย-หญิง ดังตารางที่ 4.4 พบว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่องทั้งสองเพศ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมระหว่างนักศึกษาเพศชายและหญิง พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชายมีส่วนร่วมสูงกว่า ใน 6 เรื่อง คือ การริเริ่มงาน การวางแผน การกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก การดำเนินกิจกรรมตามแผน การประสานงาน การสรุปและประเมินผล ส่วนเรื่องการจัดหาสมาชิกมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 เรื่องและระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนัศึกษาระหว่างเพศชาย-หญิง

เรื่องที่มีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม						t	sig
	ชาย (381 คน)			หญิง (217 คน)				
	\bar{X}	SD	ความหมาย	\bar{X}	SD	ความหมาย		
1. การริเริ่มงาน	3.32	1.03	ปานกลาง	3.02	1.00	ปานกลาง	3.49	.00*
2. การวางแผน	3.25	1.04	ปานกลาง	3.00	0.97	ปานกลาง	2.87	.00*
3. การจัดหาสมาชิก	3.46	1.13	ปานกลาง	3.31	1.08	ปานกลาง	1.61	.10
4. การกำหนดบทบาท หน้าที่ของสมาชิก	3.28	1.13	ปานกลาง	3.02	1.00	ปานกลาง	2.82	.00*
5. การดำเนินกิจกรรม ตามแผน	3.32	0.97	ปานกลาง	3.07	0.96	ปานกลาง	3.10	.00*
6. การประสานงาน	3.22	1.07	ปานกลาง	2.93	1.00	ปานกลาง	3.29	.00*
7. การสรุปและ ประเมินผล	3.24	1.02	ปานกลาง	3.04	1.01	ปานกลาง	2.36	.01*
รวม	3.28	0.93	ปานกลาง	3.03	0.91	ปานกลาง	3.10	.00*

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. เรื่องที่มีส่วนร่วมและระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละกิจกรรมนักศึกษา

เมื่อพิจารณาเรื่องที่มีส่วนร่วม 7 เรื่อง และระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละเรื่อง เปรียบเทียบ ระหว่างนักศึกษาชายและหญิง โดยจำแนกเป็นรายกิจกรรม มีข้อค้นพบดังนี้

4.1 กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนา นักศึกษาชายมีส่วนร่วมสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญในเรื่อง การริเริ่มงาน การกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก การดำเนินกิจกรรมตามแผน และการประสานงาน ดังตารางที่ 4.5 ส่วนเรื่อง การวางแผน การจัดหาสมาชิก และการสรุปและประเมินผล มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.5 ระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละเรื่องที่มีส่วนร่วมระหว่างนักศึกษาเพศชาย-หญิงในกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนา

เรื่องที่มีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม						t	sig
	ชาย (114 คน)			หญิง (65 คน)				
	\bar{X}	SD	ความหมาย	\bar{X}	SD	ความหมาย		
1. การริเริ่มงาน	3.18	1.09	ปานกลาง	2.85	0.93	ปานกลาง	2.06	.04*
2. การวางแผน	3.15	1.04	ปานกลาง	2.85	0.90	ปานกลาง	1.92	.05
3. การจัดหาสมาชิก	3.38	1.12	ปานกลาง	3.12	1.07	ปานกลาง	1.52	.12
4. การกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก	3.26	1.20	ปานกลาง	2.85	0.96	ปานกลาง	2.36	.01*
5. การดำเนินกิจกรรมตามแผน	3.28	0.97	ปานกลาง	2.79	0.84	ปานกลาง	3.39	.00*
6. การประสานงาน	3.22	1.04	ปานกลาง	2.61	0.89	ปานกลาง	3.95	.00*
7. การสรุปและประเมินผล	3.17	.099	ปานกลาง	2.90	1.07	ปานกลาง	1.68	.95
รวม	3.21	.092	ปานกลาง	2.85	0.84	ปานกลาง	2.61	.01*

*แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

4.2 กิจกรรมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย การมีส่วนร่วมในกิจกรรม

ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทยทั้งโดยภาพรวม และในแต่ละเรื่อง ระหว่างนักศึกษาชายและหญิง อยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง และไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละเรื่องที่มีส่วนร่วมระหว่างนักศึกษาเพศชาย-หญิงในกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย

เรื่องที่มีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม						t	sig
	ชาย (26 คน)			หญิง (20 คน)				
	\bar{X}	SD	ความหมาย	\bar{X}	SD	ความหมาย		
1. การริเริ่มงาน	3.28	0.80	ปานกลาง	3.28	0.67	ปานกลาง	.02	.98
2. การวางแผน	3.04	0.71	ปานกลาง	3.07	0.74	ปานกลาง	-.14	.89
3. การจัดหาสมาชิก	3.01	1.15	ปานกลาง	3.27	0.80	ปานกลาง	-.85	.40
4. การกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก	2.71	1.03	ปานกลาง	3.18	0.94	ปานกลาง	-1.5	.12
5. การดำเนินกิจกรรมตามแผน	3.16	0.80	ปานกลาง	3.23	0.85	ปานกลาง	-.31	.76
6. การประสานงาน	3.08	0.95	ปานกลาง	3.13	0.93	ปานกลาง	-.18	.85
7. การสรุปและประเมินผล	3.23	0.91	ปานกลาง	3.12	0.82	ปานกลาง	.42	.67
รวม	3.11	0.65	ปานกลาง	3.16	0.73	ปานกลาง	-.23	.82

4.3 กิจกรรมคุณธรรมและจริยธรรม นักศึกษาชาย มีส่วนร่วมในภาพรวมและรายเรื่องในระดับมาก ส่วนนักศึกษาหญิงมีส่วนร่วมในภาพรวมและรายเรื่องในระดับปานกลางเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องการจัดหาสมาชิก ที่มีส่วนร่วมในระดับมาก ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละเรื่องที่มีส่วนร่วมระหว่างนักศึกษาเพศชาย-หญิงในกิจกรรมคุณธรรมและจริยธรรม

เรื่องที่มีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม						t	sig
	ชาย (40 คน)			หญิง (18 คน)				
	\bar{X}	SD	ความหมาย	\bar{X}	SD	ความหมาย		
1. การริเริ่มงาน	3.78	0.96	มาก	3.35	0.88	ปานกลาง	1.6	.11
2. การวางแผน	3.74	1.00	มาก	3.38	0.75	ปานกลาง	1.3	.17
3. การจัดหาสมาชิก	3.83	1.12	มาก	3.91	0.82	มาก	-.26	.79
4. การกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก	3.65	1.13	มาก	3.31	0.85	ปานกลาง	1.1	.26
5. การดำเนินกิจกรรมตามแผน	3.70	0.90	มาก	3.43	0.78	ปานกลาง	1.1	.27
6. การประสานงาน	3.70	0.95	มาก	3.11	0.92	ปานกลาง	2.1	.03*
7. การสรุปและประเมินผล	3.63	1.04	มาก	3.27	0.74	ปานกลาง	1.3	.19
รวม	3.69	0.85	มาก	3.34	0.72	ปานกลาง	1.5	.13

จากตารางที่ 4.7 เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมระหว่างนักศึกษาชายและหญิง พบว่า นักศึกษาชายมีส่วนร่วมสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญในเรื่องการประสานงาน เรื่องเดียว ส่วนเรื่องอื่น ๆ อีก 6 เรื่อง การมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

4.4 กิจกรรมกีฬา นักศึกษาชายและหญิง มีส่วนร่วมในภาพรวมและรายเรื่องในระดับปานกลางทุกเรื่อง ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละเรื่องที่มีส่วนร่วมระหว่างนักศึกษาเพศชาย-หญิงในกิจกรรมกีฬา

เรื่องที่มีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม						t	sig
	ชาย (148 คน)			หญิง (54 คน)				
	\bar{X}	SD	ความหมาย	\bar{X}	SD	ความหมาย		
1. การริเริ่มงาน	3.33	0.99	ปานกลาง	3.24	1.16	ปานกลาง	.54	.58
2. การวางแผน	3.22	1.03	ปานกลาง	3.21	1.07	ปานกลาง	.03	.97
3. การจัดหาสมาชิก	3.44	1.08	ปานกลาง	3.54	1.12	ปานกลาง	-.57	.56
4. การกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก	3.25	1.03	ปานกลาง	3.24	1.06	ปานกลาง	.08	.93
5. การดำเนินกิจกรรมตามแผน	3.28	0.94	ปานกลาง	3.37	1.01	ปานกลาง	-.64	.52
6. การประสานงาน	3.09	1.05	ปานกลาง	3.17	1.06	ปานกลาง	-.46	.64
7. การสรุปและประเมินผล	3.18	1.00	ปานกลาง	3.23	1.03	ปานกลาง	-.29	.77
รวม	3.23	0.91	ปานกลาง	3.26	.99	ปานกลาง	-.20	.83

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมระหว่างนักศึกษาเพศชาย-หญิงในกิจกรรมกีฬาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4.5 กิจกรรมการสัมมนากิจกรรมนักศึกษา การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนี้ ทั้งโดยภาพรวม และในแต่ละเรื่อง ระหว่างนักศึกษาชาย-หญิงอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องการจัดหาสมาชิกที่นักศึกษาชายมีส่วนร่วมในระดับมาก ดังตารางที่ 4.9

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมระหว่างนักศึกษาชาย-หญิงในกิจกรรมการสัมมนากิจกรรมนักศึกษา โดยภาพรวม และใน 5 เรื่อง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ เรื่องการริเริ่มงาน การวางแผน การจัดหาสมาชิก การกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก และการดำเนินกิจกรรมตามแผน โดยนักศึกษาชายมีส่วนร่วมใน 5 เรื่องดังกล่าวสูงกว่าสำหรับการมีส่วนร่วมในเรื่องการประสานงาน และการสรุปและประเมินผล ระหว่างนักศึกษาชาย-หญิง ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.9 ระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละเรื่องที่มีส่วนร่วมระหว่างนักศึกษาเพศชาย-หญิงในกิจกรรมการสัมมนากิจกรรมนักศึกษา

เรื่องที่มีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม						t	sig
	ชาย (53 คน)			หญิง (60คน)				
	\bar{X}	SD	ความหมาย	\bar{X}	SD	ความหมาย		
1. การริเริ่มงาน	3.28	1.11	ปานกลาง	2.83	0.98	ปานกลาง	2.3	.02*
2. การวางแผน	3.27	1.14	ปานกลาง	2.83	1.02	ปานกลาง	2.1	.03*
3. การจัดหาสมาชิก	3.64	1.23	มาก	3.14	1.12	ปานกลาง	2.2	.03*
4. การกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก	3.43	1.23	ปานกลาง	2.88	1.00	ปานกลาง	2.6	.02*
5. การดำเนินกิจกรรมตามแผน	3.33	1.13	ปานกลาง	2.93	1.01	ปานกลาง	2.0	.04*
6. การประสานงาน	3.32	1.25	ปานกลาง	2.94	1.04	ปานกลาง	1.7	.08
7. การสรุปและประเมินผล	3.24	1.15	ปานกลาง	2.90	1.03	ปานกลาง	1.6	.09
รวม	3.31	1.09	ปานกลาง	2.89	0.97	ปานกลาง	2.1	.03*

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี จะเป็นการสรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ โดยจะกล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 ศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา ของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

1.1.2 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาระหว่างเพศชายและหญิง

1.1.3 ศึกษาเรื่องที่มีส่วนร่วมและระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าว

1.1.4 เปรียบเทียบเรื่องและระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาระหว่างเพศชายและหญิง

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี ในปี การศึกษา 2550 จำนวน 605 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี เพศชาย จำนวน 381 คน นักศึกษาเพศหญิง จำนวน 217 คน รวม 598 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น 1 ฉบับ เกี่ยวกับการเรื่องที่มีส่วนร่วมและระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยปทุมธานี แบบสอบถามมีค่าความเที่ยง .98 แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับเพศ และกิจกรรมนักศึกษาที่เข้าร่วมมากที่สุด 1 กิจกรรม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่องที่มีส่วนร่วมและระดับมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา 7 เรื่อง จำนวน 49 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากอธิการบดีมหาวิทยาลัยปทุมธานี ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษา โดยผู้วิจัยได้ของความอนุเคราะห์จากอาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการของมหาวิทยาลัยปทุมธานี ในการแจกแบบสอบถามให้แก่นักศึกษา และผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา ของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
- 2) เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา โดยการแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที
- 3) เรื่องที่มีส่วนร่วมและระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา โดยการแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 4) เปรียบเทียบเรื่องและระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละกิจกรรมนักศึกษา โดยการแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที

1.3 ผลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งที่สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

1.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 598 คน จำแนกเป็นเพศชาย 381 คน คิดเป็นร้อยละ 63.70 เพศหญิง 217 คน คิดเป็นร้อยละ 36.30 และแต่ละกิจกรรมนักศึกษาที่นักศึกษาเข้าร่วมมากที่สุดสามารถจำแนกตามกิจกรรม ตามลำดับมากไปน้อย ดังนี้ กิจกรรมกีฬา จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 33.78 กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนา จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 29.93 กิจกรรมการสัมมนา กิจกรรมนักศึกษาจำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 18.90 กิจกรรมคุณธรรมและจริยธรรม จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 9.70 และลำดับสุดท้ายกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 7.69

1.3.2 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามกิจกรรมและตามเพศ พบว่านักศึกษาชาย และหญิงมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกกิจกรรม ยกเว้นกิจกรรมคุณธรรมจริยธรรม ที่นักศึกษาชายมีส่วนร่วมในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมระหว่างนักศึกษาชาย และหญิง พบว่า การมีส่วนร่วมของนักศึกษาชายสูงกว่านักศึกษาหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนา และกิจกรรมการสัมมนากิจกรรมนักศึกษา สำหรับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันตามนัยสำคัญ

1.3.3 ผลการวิเคราะห์เรื่องที่มีส่วนร่วมและระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาโดยภาพรวม

ผลการวิเคราะห์เรื่องที่มีส่วนร่วมทั้ง 7 เรื่อง ได้แก่ เรื่องการริเริ่มงาน การวางแผน การจัดหาสมาชิก การกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก การดำเนินกิจกรรมตามแผน การประสานงาน การสรุปและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง

1.3.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบเรื่องและระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาระหว่างเพศชาย-หญิง

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบเรื่องและระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาระหว่างเพศชาย-หญิง พบว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่องทั้งสองเพศ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมระหว่างนักศึกษาเพศชายและหญิง พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชายมีส่วนร่วมสูงกว่า ใน 6 เรื่อง คือ การริเริ่มงาน การวางแผน การกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก การดำเนินกิจกรรมตามแผน การประสานงาน การสรุปและประเมินผล ส่วนเรื่องการจัดหาสมาชิกมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

1.3.5 ผลการวิเคราะห์เรื่องที่มีส่วนร่วมและระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละกิจกรรม

1) กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนา พบว่า นักศึกษาชายมีส่วนร่วมสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่อง การริเริ่มงาน การกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก การดำเนินกิจกรรมตามแผน และการประสานงาน สำหรับเรื่อง การวางแผน การจัดหาสมาชิก และการสรุปและประเมินผล มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

2) กิจกรรมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทยทั้ง โดยภาพรวม และในแต่ละเรื่อง ระหว่างนักศึกษาชาย และหญิงอยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง และไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) *กิจกรรมคุณธรรม จริยธรรม* พบว่า นักศึกษาชาย มีส่วนร่วมในภาพรวม และรายเรื่องในระดับมาก ส่วนนักศึกษาหญิงมีส่วนร่วมในภาพรวมและรายเรื่องในระดับปานกลาง เกือบทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องการจัดหาสมาชิก ที่มีส่วนร่วมในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมระหว่างนักศึกษาชายและหญิง พบว่านักศึกษาชายมีส่วนร่วมสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญในเรื่องการประสานงาน เรื่องเดียว ส่วนเรื่องอื่น ๆ อีก 6 เรื่อง การมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

4) *กิจกรรมกีฬา* พบว่า นักศึกษาชายและหญิงมีส่วนร่วมในภาพรวมและรายเรื่องในระดับปานกลางทุกเรื่อง และระดับการมีส่วนร่วมระหว่างนักศึกษาเพศชาย-หญิงในกิจกรรมกีฬาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

5) *กิจกรรมการสัมมนากิจกรรมนักศึกษา* พบว่า ภาพรวม และในแต่ละเรื่องระหว่างนักศึกษาชาย-หญิงอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องการจัดหาสมาชิกที่นักศึกษาชายมีส่วนร่วมในระดับมากและระดับการมีส่วนร่วมระหว่างนักศึกษาชาย-หญิงในกิจกรรมการสัมมนากิจกรรมนักศึกษา โดยภาพรวม และใน 5 เรื่อง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ เรื่องการริเริ่มงาน การวางแผน การจัดหาสมาชิก การกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก และการดำเนินกิจกรรมตามแผน โดยนักศึกษาชายมีส่วนร่วมใน 5 เรื่องดังกล่าวสูงกว่า สำหรับการมีส่วนร่วมในเรื่องการประสานงาน และการสรุปและประเมินผล ระหว่างนักศึกษาชาย-หญิง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษา คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา

ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย กิจกรรมคุณธรรมและจริยธรรม และกิจกรรมกีฬา ระหว่างนักศึกษาเพศชายและหญิงไม่แตกต่างกัน สำหรับระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนาและกิจกรรมการสัมมนากิจกรรมนักศึกษาระหว่างนักศึกษาเพศชายและหญิงมีความแตกต่างกัน โดยระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาเพศชายสูงกว่านักศึกษาเพศหญิง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาหญิงยังไม่เห็นความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมจึงมีส่วนร่วมในแต่ละเรื่องน้อยกว่านักศึกษาเพศชาย ดังนั้นควรส่งเสริมให้นักศึกษาเพศหญิงได้มีโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา ทั้งนี้

งานวิจัยของ สุคนธ์ ไชยเจริญ และ ธวัช ลัดลอย เรื่องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา คณะเกษตรศาสตร์บางพระในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล โดยเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา คณะเกษตรศาสตร์บางพระ จำแนกตามเพศทั้ง 5 ด้าน (ด้านวิชาการ ด้านกีฬา ด้านพัฒนาสังคมและบำเพ็ญประโยชน์ ด้านศิลปะและวัฒนธรรม และด้านนักศึกษาสัมพันธ์) พบว่าไม่แตกต่างกัน โดยมีความสอดคล้องใน 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมศิลปะและวัฒนธรรม และกิจกรรมกีฬา แต่ไม่สอดคล้องในกิจกรรมอาสาพัฒนาหรือบำเพ็ญประโยชน์ ซึ่งผู้ศึกษาวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมระหว่างนักศึกษาเพศชาย-หญิงในกิจกรรมอาสาพัฒนาหรือบำเพ็ญประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ผลการวิเคราะห์เรื่องที่มีส่วนร่วมและระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา โดยภาพรวม

ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะนักศึกษายังไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษาหรืออาจขาดความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการจัดกิจกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของนักรบ ระวังการณ์ ซึ่งได้ทำการวิจัยไว้ว่าปัญหาและอุปสรรคที่พบในรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษา คือ คณะกรรมการนักศึกษาขาดการวางแผน ประสานงานและประเมินผล ขาดความเข้าใจในหลักการ วัตถุประสงค์ นโยบาย และขั้นตอนการดำเนินงาน และสอดคล้องกับงานวิจัย ของพัทธมน ศักดิ์ฐานนท์ ได้มีข้อเสนอแนะว่าในการจัดกิจกรรมควรมีการวางแผนที่ชัดเจนและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ ควรจัดสรรทรัพยากรในการทำงานกิจกรรมให้เพียงพอ ควรเสริมแรงจูงใจให้กับผู้ที่ตั้งใจทำงานกิจกรรมด้วยความจริงใจ ควรประชุมประสานงานกิจกรรมเพื่อความเข้าใจในการทำงาน และควรมีการประเมินผลกิจกรรมทุกครั้ง เพื่อใช้ในการปรับปรุงแก้ไขครั้งต่อไป นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไวกุณท์ ทองอร่าม ที่พบว่าการดำเนินงานกิจการนักศึกษาในสถาบันราชภัฏรำไพพรรณีตามความคิดเห็นของนักศึกษา โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจาก นักศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการเบิกจ่ายเงินและการพัสดุในการทำกิจกรรมหรือในการดำเนินงาน

2.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบเรื่องที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาระหว่างเพศชาย-หญิง

ผลการวิเคราะห์ พบว่า การริเริ่มงาน การวางแผน การกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก การดำเนินกิจกรรมตามแผน การประสานงาน ระหว่างเพศชาย-หญิงมีความแตกต่างกัน โดยระดับการมีส่วนร่วมของเรื่องที่มีส่วนร่วมทั้ง 5 เรื่อง ของนักศึกษาเพศชายมีสูงกว่านักศึกษาเพศหญิง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักศึกษาเพศหญิงยังไม่เห็นความสำคัญหรือขาดความเข้าใจในการบริหารงาน

กิจกรรมนักศึกษาจึงทำให้มีบทบาทในการมีส่วนร่วมน้อยกว่าเพศชาย ควรเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อสามารถบริหารงานกิจกรรมนักศึกษามากยิ่งขึ้น ในประเด็นนี้ไม่สอดคล้องกับยูนิจเจอร์นัลที่ได้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ที่พบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงของสถาบันราชภัฏจันทรเกษม มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาไม่แตกต่างกัน

2.4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละเรื่องที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาระหว่างเพศชาย-หญิง ใน 5 กิจกรรม

ผลการวิเคราะห์ พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมอาสาพัฒนาหรือบำเพ็ญประโยชน์ ในเรื่องการริเริ่มงาน การกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก การดำเนินกิจกรรมตามแผน และการประสานงาน มีความแตกต่างกัน โดยระดับการมีส่วนร่วมทั้ง 4 เรื่องดังกล่าว ของนักศึกษาเพศชายสูงกว่านักศึกษาเพศหญิง ส่วนกิจกรรมสัมมนากิจกรรมนักศึกษา ในเรื่องการริเริ่มงาน การวางแผน การจัดหาสมาชิก การกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก และการดำเนินกิจกรรมตามแผน ระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาเพศชายสูงกว่านักศึกษาเพศหญิง แสดงให้เห็นว่าอาจเป็นเพราะนักศึกษาเพศหญิงของมหาวิทยาลัยปทุมธานีอาจขาดความรู้ความเข้าใจ และอาจไม่เห็นถึงประโยชน์ที่แท้จริงของการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนาและกิจกรรมการสัมมนากิจกรรมนักศึกษา และประโยชน์ของการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าว หรืออาจเกรงว่าจะประสบปัญหาในเรื่องของเวลาการเข้าเรียน ซึ่งในประเด็นนี้สอดคล้องกับ นลินี กิติเวชกุล ได้ศึกษาความคิดเห็นของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม พบว่าส่วนใหญ่เพราะสาเหตุประสบปัญหาด้านการเรียน จะไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมและลักษณะของกิจกรรมไม่สอดคล้องกับความต้องการ ดังนั้นควรส่งเสริมให้นักศึกษาเพศหญิงมีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าวมากยิ่งขึ้น สำหรับระดับการมีส่วนร่วมและเรื่องที่มีส่วนร่วมโดยรวมของกิจกรรมศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมคุณธรรมจริยธรรม และกิจกรรมกีฬา ระหว่างนักศึกษาเพศชาย-หญิงไม่แตกต่างกัน สอดคล้องงานวิจัยของสุคนธ์ ไชยเจริญ และชัช ลัดลอย ซึ่งได้ทำการวิจัยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์บางพระ ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล โดยเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์บางพระ จำแนกตามเพศ ด้านกีฬาและด้านศิลปและวัฒนธรรม พบว่า ไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะ

จากผลการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยปทุมธานี ผู้วิจัยขอเสนอแนะผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการจัดกิจกรรมนักศึกษา ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยที่พบ และการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา ของนักศึกษา คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ระดับการมีส่วนร่วมและเรื่องที่มีส่วนร่วมของนักศึกษาเพศชายสูงกว่านักศึกษาเพศหญิง อาจนำผลวิจัยไปใช้ดังนี้

3.1.1 ระดับผู้บริหาร ควรกำหนดนโยบายในการส่งเสริมให้นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมนักศึกษาและส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษาสามารถบริหารงานกิจกรรมนักศึกษาแบบมีส่วนร่วม โดยให้นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา

3.1.2 ระดับผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรม ควรกำหนดแนวทางหรือรูปแบบในการให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมมากยิ่งขึ้น และควรจูงใจให้นักศึกษาเพศหญิงมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษามากยิ่งขึ้น

3.1.3 ระดับนักศึกษา นักศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิงควรตระหนักถึงประโยชน์ของกิจกรรมนักศึกษาและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา สามารถนำเอาความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษามาพัฒนาตนเอง พัฒนาสังคม และพัฒนาประเทศชาติ ต่อไป

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษารูปแบบและแนวทางในการบริหารกิจกรรมนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยปทุมธานี

3.2.2 ควรศึกษาแนวทางในการบริหารกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเอกชนอื่น ๆ เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ในการบริหารการจัดกิจกรรมนักศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เกศินี ฝึกฝน (2548) “การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์บริหารนอกโรงเรียน โรงเรียนอำเภอ จังหวัดตาก” การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- เกษม นรการ (2546) “ความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วน ตำบลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานใน จังหวัดสกลนคร” การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช
- เจตน์ วิหกโต (2547) “การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียน ทักษะพัฒนา จังหวัด นครสวรรค์” การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2540) “การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับ โรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑล กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นันทวัน ก้ามอญ (2546) “ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนโรงเรียนบรรหารแจ่มในวิทยา 1 อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี” การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- นิตา สุวรรณประเทศ (2544) <http://www.thailis.or.th> ค้นคืนวันที่ 25 กันยายน 2550 การจัด กิจกรรม นักศึกษาของสถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง
- บุญเชิด สุขอภิรมย์ (2541) “บทบาทของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนกับการมีส่วนร่วม แก้ไขปัญหาการดำเนินงาน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดราชบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- ประสาน ท้าข้าม (2543) “ความต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลใน
จังหวัดเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหาร
การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ปาน เป็รื่องศิลป์รัตน์ (2540) “สภาพและปัญหาของการจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนใน
โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ผดุง แก้วสกุลณี (2542) “ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจกรรมนักศึกษา
ของสถาบันราชภัฏภูเก็ต” วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต เอกการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ
- พรชัย ชาดิมนตรี (2548) “สภาพและความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานของผู้นำชุมชนในตำบลศรีแก้ว อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ”
การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- พรรณพร อังคสุภณ (2548) “การพัฒนาตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่เข้าร่วมและ
ไม่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา วารสารวิจัย หน้า 140-150” มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- พัชรี สิโรรส (2546) คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
กรุงเทพมหานคร
- พัทธมน ศักดิฐฐานนท์ (2544) “บทบาทของผู้บริหารในการสนับสนุนกิจกรรมนักศึกษาใน
สถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” วิทยานิพนธ์ศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช
- มนตรี ค้วงปรีภษา (2541) “ความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการมีส่วนร่วม
ในการจัดการทรัพยากรป่าไม้” วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
- มลฤดี วงศ์วิโรจน์รักษ์ (2549) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณี
คณะสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม การศึกษาอิสระปริญญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- มานิตย์ ภูค์สมาส (2546) “การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น
 พื้นบ้าน ในอำเภอศรีวิไล จังหวัดหนองคาย” การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญา
 ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- บุทรพงษ์ บุคุณธร (2543) “การจัดกิจกรรมนักเรียนนักศึกษาในวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา
 เขตการศึกษา 4” วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ยุพา จงเจริญทรัพย์ (2545) “ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรมมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา
 กับการพัฒนาดตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม” วิทยานิพนธ์
 การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- เรืองอุไร โกสุม (2545) “การมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงานศูนย์การ
 เรียนรู้ชุมชน อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา” การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญา
 ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- วัลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530) *งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา คณะครุศาสตร์*
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วิชากร, กรม กระทรวงศึกษาธิการ (2545) *คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หลักสูตรการศึกษา*
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 254 4 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและ
พัสดุภัณฑ์
- วิเชียร รุ่งทวีชัย (2540) “กระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
 จังหวัดนครปฐม” วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหาร
 การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ศศิเทพ ปรำนาค (2543) “ปัญหาการจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ
 ศึกษาสหวิทยา เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขา
 ศึกษาศาสตร์ แผนกวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- สร้อยแก้ว ดวงเบ็ญ (2548) “การดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาโรงเรียนลำปางพณิชยการและ
 เทคโนโลยี” วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
- สร้อยญา บุญเกิด (2542) “ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแม่โจ้
 จังหวัดเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- ศึกษาธิการ, กระทรวง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2545) *สรุปโครงการส่งเสริมกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2545*
- สังพร ศรีเมือง (2543) “การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- สุชาดา จักรพิสูทธิ์ (2548) *ชุมชนกับการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา* <http://www.midnightuni.org> : คั่นคืนวันที่ 10 กันยายน
- สุวรรณ วิเศษ (2542) “การจัดกิจกรรมนักศึกษาของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง” วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- สุวิทย์ ชัยเสนะ (2545) “การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้นำชุมชน อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา” การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สำราญ ใจกล้า (2545) “การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษา กิ่งอำเภอนารายณ์ จังหวัดสุรินทร์” การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2545) “รูปแบบการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา” วารสารวิชาการ หน้า 8-11
- สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2525) “หลักการกิจการนักศึกษา” กองกิจกรรมนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2537) “หน่วยที่ 7 ปัญหาและแนวโน้มเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการบริหารการศึกษา” ในเอกสารการสอนประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาปัญหาและแนวโน้มทางการบริหารการศึกษา หน้า 180 -186 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- อรุณ รักธรรม (2540) “หน่วยที่ 4 พฤติกรรมองค์การ” ในประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยการบริหารการศึกษา หน้า 165-166 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- Luther Gulick and Lyanal Urwick (2550) *Paper on the Science of Administration : Notes on the Theory on Organization* [http:// www.mpa8chonburi.com](http://www.mpa8chonburi.com) คั่นคืนวันที่ 4 ตุลาคม 2550

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ (แบบสอบถาม)

นายสุริยา เสถียรกิจอำไพ

สถานที่ทำงาน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

วุฒิการศึกษา พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาพัฒนาสังคม)

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ประสบการณ์หรือความชำนาญ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมประสบการณ์เรียนรู้กับชุมชน

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา

เรื่อง

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา ของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

.....

คำชี้แจง แบบสอบถามมี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเรื่องที่มีส่วนร่วมและระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษากิจกรรมใดมากที่สุด (ตอบเพียง 1 ข้อ)

กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนา

กิจกรรมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย

กิจกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรม

กิจกรรมด้านกีฬา

กิจกรรมการสัมมนากิจกรรมนักศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเรื่องที่มีส่วนร่วมและระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ต้องการทราบเรื่องที่มีส่วนร่วมและระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา จำนวน 7 เรื่อง ได้แก่ การริเริ่มงาน การวางแผน การจัดหาสมาชิก การกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก การเข้าร่วมกิจกรรมตามแผน การประสานงาน การสรุปผลและประเมินผลในกิจกรรมนักศึกษา 5 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนา กิจกรรมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย กิจกรรมคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมกีฬา และการสัมมนากิจกรรมนักศึกษา

โปรดกาเครื่องหมาย ลงในช่องที่ต้องการ

5	หมายถึง	การมีส่วนร่วมมากที่สุด
4	หมายถึง	การมีส่วนร่วมมาก
3	หมายถึง	การมีส่วนร่วมปานกลาง
2	หมายถึง	การมีส่วนร่วมน้อย
1	หมายถึง	การมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ข้อที่	เรื่องที่มีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
การริเริ่มงาน						
1.	การมีส่วนร่วมในการตั้งชมรม/กลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรม					
2.	การมีส่วนร่วมในการเสนอแนะหรือรูปแบบทางการจัดกิจกรรม เช่น การถ่ายทอดความรู้ การสร้างถาวรวัตถุ การเสวนา เป็นต้น					
3.	การมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการกิจกรรมต่อมหาวิทยาลัย					
4.	การมีส่วนร่วมริเริ่มพัฒนากิจกรรมในรูปแบบใหม่					
5.	การมีส่วนร่วมตัดสินใจในการริเริ่มกิจกรรม					
	อื่น ๆ (ระบุ)					
การวางแผน						
6.	การมีส่วนร่วมวางระบบและขั้นตอนการปฏิบัติงาน					
7.	การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในรอบปี เช่น กิจกรรมวันปีใหม่ กิจกรรมค่ายอาสาพัฒนา กิจกรรมรับน้อง กิจกรรมไหว้ครู					
8.	การมีส่วนร่วมในการวางแผนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรม เช่น กำหนดรายรับ-รายจ่าย เป็นต้น					
9.	การมีส่วนร่วมในการวางแผนใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น เงิน วัสดุ อุปกรณ์ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด					

ข้อที่	เรื่องที่มีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
10.	การมีส่วนร่วมวางแผนในการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรม จัดหาทุนอุดหนุน เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย หรือวัสดุอุปกรณ์ ในการดำเนินกิจกรรมนักศึกษา					
11.	การมีส่วนร่วมวางแผนจัดทำโครงการให้สอดคล้องกับกิจกรรม เช่น เสนอโครงการให้ความรู้ด้านสุขอนามัย ด้านการเกษตร ฯลฯ					
12.	การมีส่วนร่วมวางแผนการจัดทำโครงการตามระยะเวลาที่เหมาะสม เช่น ไม่ควรออกค่ายสร้างถาวรวัตถุช่วงฤดูฝน การจัดกิจกรรมใกล้วันสอบ					
13.	การมีส่วนร่วมวางแผนการแก้ไขปัญหาอาจที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรม					
14.	การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อวางแผนพัฒนากิจกรรม นักศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งต่อตัวนักศึกษาและสังคม					
	อื่น ๆ (ระบุ)					
การจัดหาสมาชิก						
15.	การชักชวนเพื่อนเข้าร่วมกิจกรรมที่ท่านเห็นว่าเป็นประโยชน์					
16.	ประชาสัมพันธ์ให้เห็นประโยชน์ของกิจกรรมเพื่อให้มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม					
	อื่น ๆ (ระบุ)					
การกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก						
17.	การมีส่วนร่วมในการจัดโครงสร้างของกลุ่มในการดำเนินงาน กิจกรรมแต่ละครั้ง เช่น การจัดให้มีประธาน เลขานุการ ฝ่ายการเงิน ฝ่ายประสานงาน ฝ่ายสวัสดิการ เป็นต้น					
18.	การมีส่วนร่วมกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในการดำเนินงาน กิจกรรม (การแบ่งงาน)					
19.	การมีส่วนร่วมในฐานะเป็นผู้นำกลุ่ม					
20.	การมีส่วนร่วมดำรงตำแหน่งบริหารใน/ชมรมกลุ่ม เช่น ร่วมเป็นกรรมการชมรม					
21.	การมีส่วนร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม/ชมรม					
	อื่น ๆ (ระบุ)					

ข้อที่	เรื่องที่มีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
การดำเนินกิจกรรมตามแผน						
22.	การมีส่วนร่วมรับรู้ การจัดกิจกรรมของมหาวิทยาลัยหรือของกลุ่ม/ชมรม					
23.	การมีส่วนร่วมตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม					
24.	การมีส่วนร่วมกระตุ้นสมาชิกกลุ่ม/ชมรมให้เกิดการปฏิบัติงานตามแผน					
25.	การมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมก่อนดำเนินกิจกรรม เช่น การประชุมก่อนออกค่าย เตรียมวัสดุอุปกรณ์					
26.	การมีส่วนร่วมด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมตามปฏิทินที่มหาวิทยาลัยกำหนด					
27.	การมีส่วนร่วมออกแรงกาย เช่นการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ร่วมสร้างถาวรวัตถุ การหาทุนสนับสนุน					
28.	การมีส่วนร่วมบริจาคสมทบทุน อุดหนุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรม					
29.	การมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาการดำเนินกิจกรรม					
30.	การมีส่วนร่วมปรับปรุงการดำเนินกิจกรรม					
	อื่น ๆ (ระบุ)					
การประสานงาน						
31.	การมีส่วนร่วมประสานงานในกลุ่ม เช่น แจงข่าวสาร จัดประชุม เป็นต้น					
32.	การมีส่วนร่วมในการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก					
33.	การประสานขอความร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่น					
34.	การมีส่วนร่วมในการประสานงานเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น					
	อื่น ๆ (ระบุ)					
การสรุปและประเมินผล						
35.	การมีส่วนร่วมติดตามผลการปฏิบัติงานกิจกรรมนักศึกษาที่ตนเองเข้าร่วม					
36.	การมีส่วนร่วมกำหนดเกณฑ์การประเมินผล					
37.	การมีส่วนร่วมตอบแบบสอบถามหรือให้สัมภาษณ์การประเมินผลกิจกรรม					

ข้อที่	เรื่องที่มีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
38.	การมีส่วนร่วมวิเคราะห์ผลการประเมินผลการดำเนินกิจกรรม					
39.	การมีส่วนร่วมเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการดำเนินกิจกรรม					
40.	การมีส่วนร่วมประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรม					
41.	การมีส่วนร่วมประเมินความเหมาะสมของการวางแผนงบประมาณ					
42.	การมีส่วนร่วมประเมินผลความเหมาะสมและเพียงพอของการจัดหาทรัพยากร					
43.	การมีส่วนร่วมในการประเมินความเหมาะสมของการจัดโครงสร้างของกลุ่มและการแบ่งงาน					
44.	การมีส่วนร่วมประเมินผลงานของสมาชิก					
45.	การมีส่วนร่วมประเมินความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากร					
46.	การมีส่วนร่วมประเมินผลสำเร็จของกิจกรรมนักศึกษา เช่น ด้านการพัฒนานักศึกษา ด้านประโยชน์กับสังคมโดยรวม และด้านการสร้างชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัย					
47.	การมีส่วนร่วมประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม					
48.	การมีส่วนร่วมประเมินปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น					
49.	การมีส่วนร่วมการจัดทำรายงานสรุปผล					
	อื่น ๆ (ระบุ)					

ภาคผนวก ค

ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A1	155.6000	2245.2000	.4746	.9881
A2	156.0500	2222.2605	.6864	.9878
A3	156.2000	2200.2737	.8011	.9876
A4	156.2500	2197.3553	.8102	.9876
A5	156.2000	2181.3263	.8535	.9876
A6	156.0500	2183.6289	.8124	.9876
A7	155.8000	2248.9053	.4275	.9882
A8	155.9500	2192.8921	.7325	.9878
A9	156.1000	2231.6737	.5997	.9880
A10	156.2000	2211.8526	.8305	.9876
A11	156.4000	2205.5158	.7540	.9877
A12	156.4500	2208.2605	.7778	.9877
A13	156.0500	2218.2605	.8067	.9877
A14	156.0000	2214.3158	.7585	.9877
A15	155.4000	2228.8842	.5454	.9881
A16	155.8000	2207.4316	.7783	.9877
A17	156.0500	2198.4711	.8863	.9875
A18	155.9500	2192.9974	.8874	.9875
A19	156.0000	2190.2105	.8267	.9876
A20	156.1500	2201.3974	.7290	.9878
A21	155.7500	2233.5658	.5333	.9881
A22	155.7500	2222.0921	.6692	.9879
A23	155.8500	2184.9763	.8109	.9876
A24	156.1500	2181.6079	.8192	.9876
A25	156.0500	2203.4184	.7462	.9877
A26	156.2000	2200.9053	.7954	.9877
A27	155.9500	2196.5763	.7947	.9877
A28	156.1000	2195.7789	.8852	.9875
A29	156.1500	2187.7132	.8710	.9875
A30	156.2500	2173.3553	.8348	.9876
A31	156.0500	2185.7342	.8707	.9875
A32	156.1500	2183.5026	.8516	.9876
A33	156.4500	2194.6816	.9077	.9875
A34	156.1000	2195.6737	.8520	.9876

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A35	155.8000	2192.2737	.8544	.9876
A36	156.2000	2197.0105	.8630	.9875
A37	155.8000	2240.8000	.4861	.9881
A38	156.1000	2211.9895	.8423	.9876
A39	155.9500	2198.8921	.8024	.9876
A40	156.1000	2199.4632	.8503	.9876
A41	156.1500	2166.7658	.9339	.9874
A42	156.1500	2189.2921	.8574	.9875
A43	156.3500	2200.1342	.8153	.9876
A44	156.0500	2189.1026	.8709	.9875
A45	156.2000	2197.8526	.8229	.9876
A46	155.9500	2197.6289	.8794	.9875
A47	156.0500	2186.6816	.8626	.9875
A48	156.0500	2173.5237	.8912	.9875
A49	155.9000	2165.9895	.8696	.9875

Reliability Coefficients

N of Cases = 20.0

N of Items = 49

Alpha = .9879

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวภารดี ศรีสังข์งาม
วัน เดือน ปีเกิด	22 ธันวาคม 2516
สถานที่เกิด	อำเภอบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา พ.ศ.2537
สถานที่ทำงาน	สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
ตำแหน่ง	นักวิชาการศึกษา 6ว